УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2007
квітень

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ

запрошують до Крехівського монастиря
св. Миколая на відпуст
з нагоди свята Перенесення мощей
святого Миколая чудотворця.
У цьому році відпуст відбудеться
19 – 20 травня.

програма відпусту:

– у суботу, 19 травня, відпустові святкування розпочнуться Хресною дорогою о 16 год., опісля відправиться Велика вечірня з литією та буде процесійне винесення Чудотворної ікони св. Миколая, а о 22 год. відслужиться Свята Літургія;

– у неділю, 20 травня, нічні чування: для молоді – при ватрі, а для старших – молитва у храмі. Зранку відбудеться освячення води на джерелі, потім Велика утреня і Акафіст до св. Миколая. Святкування закінчаться Архієрейською святою Літургією.

Зі Львова до нас можна доїхати з АС-2 (вул. Липинського) маршрутками № 123 і № 295.

Чекаємо на Вас також кожної останньої неділі місяця (крім травня і зимових місяців) на Хресну дорогу по горі Побійній, яка починається після Святої Літургії на 11 год.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ....5
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ....7
о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЄВАНГЕЛІЄ ВІД МАРКА....8
Подяка. Вітаємо ювілярів....12
о. Олексій ГОРОБЕЦЬ, ЧСВВ
СМЕРТЮ СМЕРТЬ ПОДОЛАВ....13
НОВИНИ
Візит Глави УГКЦ до штату Флорида (США)
Сопричастя між Церквами Київської традиції....14
Єпархія для українців-католиків....15
Андрій БІДЮК
ЧАС ДУХОВНОЇ ВІДНОВИ....16
о. Віталій ДУДКЕВИЧ, ЧСВВ
ВИХІД УГКЦ З КАТАКОМБ В 1989 РОЦІ....16
Є. СТЕПАНЕНКО
УКРАЇНЦІ І ЇХ ЦЕРКВА....20
Олена КРАМАР
ЯК ПОДОЛАТИ ХВОРОБИ СУСПІЛЬСТВА?....21
с. Домініка ДАНКАНИЧ, ЧСВВ
НАЙВАЖЛИВІШЕ — ЗБЕРЕГТИ ВІРУ....23
Уляна ТИМЧУК
СВІТЛО РОМАНОВОЇ ПОСМІШКИ....24
Сестри Василіянки
ПАМ'ЯТІ СЕСТРИ ДІОНІЗІЇ САПУН....26
З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ
Володимир ГАЛУШКА
Щасливі дні духовного відродження....27
Зиновій МАРЧУК
Мій спогад про отця Петра Щешурака....31
Зиновій ДРИМАЛОВСЬКИЙ
Життя у служінні Богу....32
Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
ЗАПИТУЄТЕ - ВІДПОВІДАЄМО....33
Олег МАКАР
ІСТОРІЯ КАЛЕНДАРЯ....35
Мар'ян КОВТКО
ХРЕСТИК СПАСІННЯ....38
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ПРИЙШОВ ДО СВОЇХ, ТА СВОЇ НЕ МОГЛИ ПРИЙНЯТИ....39
Ігор САВ'ЯК
ДРУГ... ХТО ВІН?....42
Леся ШТИКАЛО
У ВІЛЬНУ ХВИЛИНУ. КРОСВОРД «ВЕЛИКОДНІЙ»....44
МІСІОНАРЧИК. Привіт, любий друже!....45
Леонід ГЛІБОВ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!....45
Галя ВОЛОШКА
СТЕПАНКОВА ПРИГОДА....46
Тарас МАРЧУК
ЗЛО І БОЖА ВСЕМОГУТНІСТЬ....47
Микола ПІДЧЕХА
КРИСТИНОПІЛЬСЬКА МАРІЯ....49
Люба ЛУЧКО
ЩИРА СПОВІДЬ....49
Ігор КІСТЕЧОК
ХРИСТОС ВОСКРЕС!....50

ВОСКРЕСІННЯ — СМИСЛ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Христос воскрес! — Воістину воскрес!

У радісне свято Христового Воскресіння варто роздумати, чим є це свято для нас, а ще більше — чим є сама подія Воскресіння Господа Ісуса Христа для кожного з нас зокрема? Бо сьогодні людині, як ніколи, необхідно шукати смисл свого життя і я навіть би насмілився сказати, що більшість наших особистих і суспільних негараздів походить від того, що ми завжди поспішаємо в житті, майже ніколи не осмислюємо наших вчинків, слів чи думок. Виникає парадоксальна ситуація, коли ми шукаємо смисл у всьому, але не шукаємо його в тому, від чого залежить будь-який інший смисл. Ми знаємо, для чого йдемо до школи чи посилаємо дітей до університету, для чого ходимо на роботу й економимо гроші, ми знаємо, для чого купуємо одяг і ходимо на ринок, але не знаємо, для чого живемо. Смисл нашого життя часто обмежуємо тим, що самому життю смислу надати не може: праця, господарство, мода, успіх у людей, багатство. Проте, все це залежить від того, чи ми живемо, чи ні. Тому що немає ані моди, ані багатства, ані господарства, якщо ми перестаємо жити. Немає ані успіху, ані здоров'я. Тому кожна людина таки зобов'язана поглянути на своє життя через призму смерті і шукати смисл не тут, на землі, де смерть все забирає, а у вічності, яка перемагає смерть. Тому ми проповідуємо Христа, який переміг найбільшого ворога людини — смерть, і подарував нам не багатство чи успіх у людей, а вічну славу в Бога. Якщо кожна людина саме під таким кутом зору розглядатиме життя, багато чого в цьому житті змінить. Все, що робимо, робімо з огляду на те, наскільки воно буде корисне нам для вічності. Тому у святі Воскресіння радіймо тому, що воскрес Хрис-

тос, але радіймо також тому, що своїм Воскресінням Він відкрив двері для воскресіння нашого! За те, щоб воскреснути і жити у вічній радості з Богом, варто багато чого втратити на землі!

Саме у Воскресінні Ісуса Христа віднаходиться смисл для всього того, що чинимо на землі. Інакше, наше життя є звичайним беззмістовним блуканням, яке не має мети і логічного закінчення: «Коли ми надіємося на Христа тільки в цьому житті, то ми найнещасніші від усіх людей!» (1Кор 15,19). Тому святий апостол Павло, стараючись відкрити зміст Воскресіння Христового коринтянам, зауважує: «Якже немає воскресіння мертвих, то й Христос не воскрес! Коли ж Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна і віра ваша!» (1Кор 15,13-14). Важливо наголосити, що саме факт Христового Воскресіння відкриває нам надію на правдиве життя, яке може бути тільки у Бозі. Про це неможливо думати, як про якусь ідею, тему для дискусії. Цей факт безпосередньо впливає на наше життя і на його майбутнє. І тоді св. Павло проголошує: «Та нині Христос воскрес із мертвих, первісток серед покійних. Смерть бо через людину, і через Людину воскресіння мертвих. Бо так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть» (1Кор 15,20-22). Якщо ми житимемо вічно у Христі, то чому нам так піклуватись про дочасне? Якщо матимемо життя вічне, чи ж будемо так лякатися в житті земному?

У Пасхальний час ми не тільки задумуємося над смислом нашого життя. Власне, наше завдання — віднаходити цей смисл у Христовому Воскресінні, з цією подією пов'язувати своє життя, все що думаємо, говоримо, робимо доводити у відповідність до цієї найбільшої новини, що Христос воскрес. Нехай дух Воскресіння Господнього завітає до кожного нашого серця і народить у ньому надію більшу від всякої надії — ми житимемо вічно з Христом Господом і це наша найбільша радість!

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературна редакція:
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
вул. Б. Хмельницького, 36, м. Львів, 79019
тел/факс: 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 26.03.2007 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.
© Журнал "Місіонар", 2007

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

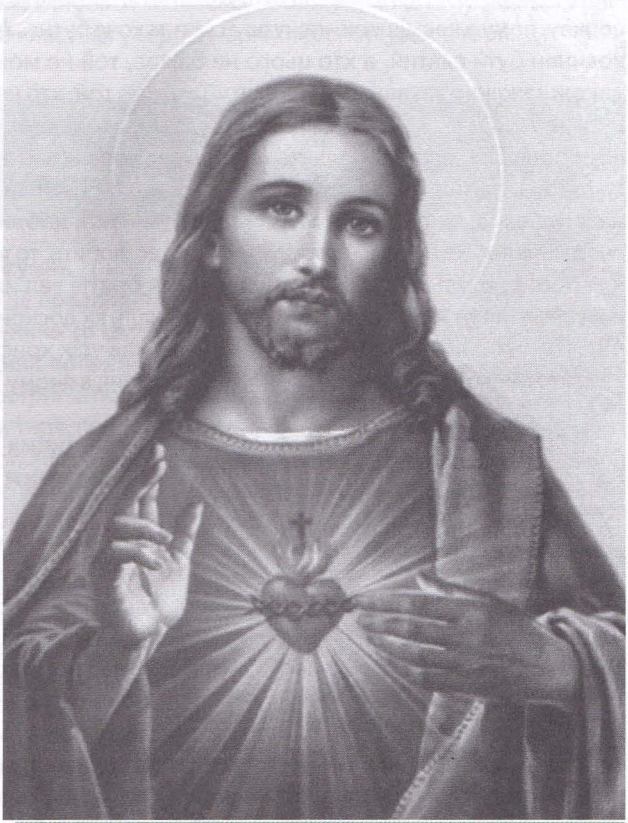

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб кожний християнин, просвічений Святим Духом і під Його проводом відповідав із натхненням і вірністю на загальний заклик до святості.

Христос Господь закликає кожного свого послідовника неухильно і сміливо наслідувати Його. Навіть більше! Він наголошує, що той, хто не бере свого хреста, не гідний називатися учнем Христовим, християнином: «Хто не візьме свій хрест, і не піде за Мною слідом, той Мене недостойний» (Мт 10,38). Таким чином Він очікує від кожного християнина цілковитої посвяти і надзвичайно серйозного ставлення до своєї віри і того способу життя, який ми провадимо.

Тому свята Церква, слухаючи наказ Господній, закликає всіх бути не тільки добрими, а *святими* християнами. Бути святим — не приналежність тільки тих, хто до цього відповідно до суспільних уявлень покликаний: ченців, черниць, священиків чи катехитів. Дуже сумно, що часто між людьми чути насмішки про святість, наприклад, якщо хтось молиться і часто відвідує церкву, йому з насмішкою кажуть: «святим хоче бути». А ми кажемо: так! Кожний християнин повинен бути святий, а хто цього не бажає, той не може називатися навіть християнином. Також важливо зауважити, що святий — це не той, хто не грішить. Бути святим — це старатися бути подібним до Христа, як Христос думати, як Христос говорити, як Христос чинити: «Любіть ворогів ваших, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас і моліться за тих, хто вас переслідує, щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, який наказує сходити сонцю Своєму над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних. Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митарі роблять? І коли ви вітаєте тільки братів ваших, то що ж особливого робите? Чи й погани не чинять так? Отож, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!» (Мт 5,44-48). Тому молімося, щоб Святий Дух надихав усіх християн на шляху наслідування Христа, щоб кожний бажав ставати святим у тому стані, в якому Господь його покликав.

МІСІЙНИЙ: Щоб зростала кількість священичих і чернечих покликань в Північній Америці та країнах Тихого Океану, аби належним чином відповісти на пастирські й місійні потреби цих народів.

Свята Церква у самій своїй суті є місійною. Це означає, що вона виконує послання Ісуса Христа, яке Він дав Апостолам — проповідувати добру новину: «Сказав [Ісус] до них [учнів]: Ідіть по цілому світі, і проповідуйте всьому створінню Євангелію! Хто увірує й охреститься, буде спасенний, а хто не увірує — буде засуджений» (Мк 16,15-16). Справді, Церкву очікує ще велика праця і для цієї праці потрібно достатньо добрих працівників: «Жнива великі, та робітників мало» (Мт 9,37). Північна Америка ширить по цілому світі стандарти матеріального життя, багатства, масової культури. На жаль, в гонитві за високим матеріальним стандартом втрачається пам'ять про Бога і відчуття справедливості щодо Нього. Тому на цих теренах дуже низький рівень священичих та монаших покликань. Також Океанія — низка невеличких держав на широких просторах Тихого Океану, потребує багато нових священиків, монахів і монахинь для проповіді святого Євангелія. Саме тому молімось Господу Богу, щоб дедалі більше юнаків і дівчат у цих регіонах почули Божий поклик та відповіли йому жертвою свого життя: «Просіть, отже, Господа жнив, щоб Він послав робітників на свої жнива» (Мт 9,38).

МІСЦЕВИЙ: Щоб вірні вміли виявляти свою любов не тільки подарунками, а й терпеливістю до оточуючих.

Великий піст, який тепер переживаємо, спонукає кожного з нас застановитися над смислом багатьох понять, слів чи висловів, які часто вживаємо в нашій мові. Одне з них — любов, якої кожна людина прагне, бажає осягнути, але не так часто розуміє, що саме розуміє під тим поняттям. В більшості випадків любов трактують як «почуття» і з нею пов'язують *розуміння, прихильність, виконання добрих діл, поцілунки, подарунки,* тощо. Так трактуючи любов й, очевидно, очікуючи такої самої любові від інших, людина переважно розчаровується, оскільки не отримує від оточуючих того, чого очікувала як вияву любові. Висновком може бути твердження, що правдивої любові насправді не існує. Саме тому, роздумуючи над страждан-

нями Христа, ми покликані у своє поняття любові вкласти також деякі інші аспекти: адже Христос задля любові терпів і помер! Тому любов — це не тільки розуміння і подарунки, а навпаки, найбільше виявляється у терпеливості. Молімося, щоб в Україні поміж усіма людьми, особливо між християнами, поволі, але глибоко і впевнено, зроджувався дух правдивої християнської любові, яка найбільше проявляється у терпеливому переношуванні терпінь.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ
СВЯТИЙ СТЕФАН ЧУДОТВОРЕЦЬ (10 КВІТНЯ)

Преподобний Стефан Ісповідник, ігумен Триглійский, помер мученицькою смертю за правління імператора-іконоборця Лева Вірменина (813 — 820). Ще з юних літ святий подвижник посвятив своє життя Богу і прийняв монаший постриг, а потім став настоятелем Триглійського монастиря, поблизу Константинополя. Коли почалося гоніння на святі ікони, святого ігумена було викликано на допит, де його примушували підписати відречення від іконопочитання. Преподобний Стефан рішуче відмовився і сміливо звинуватив імператора в безчесті. Святого піддали страшним мукам, після яких, в 815 році кинули до в'язниці. Виснажений, хворий і скатований святий ісповідник Стефан невдовзі помер у в'язниці.

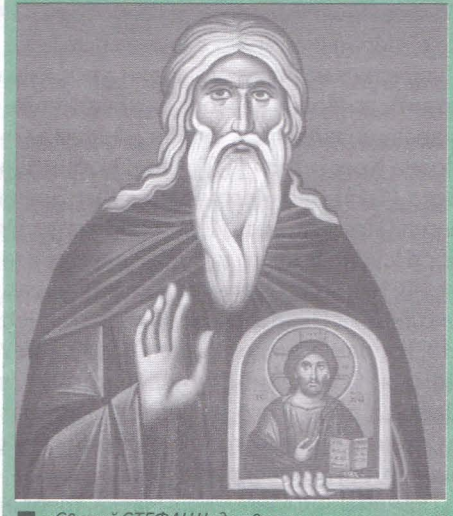

■ *Святий СТЕФАН Чудотворець*

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

Загальний: щоб, за прикладом Діви Марії, кожний християнин керувався Божим Словом і був уважний до знаків Господніх у своєму житті.

Місійний: щоб на місійних територіях не бракувало добрих і освічених вихователів у вищих семінаріях та в інститутах богопосвяченого життя.

Місцевий: щоб українські суди керувалися передовсім нормами верховенства права і щоб ніколи не було несправедливих судових рішень.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ТРАВЕНЬ
ПРОРОК ІСАЯ (22 ТРАВНЯ)

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД МАРКА

(Закінчення. Початок у попередньому числі часопису)

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Вступ до вивчення Маркового Євангелія

Маркове Євангеліє бере свій початок від опису появи над Йорданом Йоана Хрестителя, а закінчується повідомленням про Ісусове Воскресіння. Протягом всього твору основною дійовою особою є Ісус з Назарету. Він з'являється на початку як один з тих, хто приходить до Йоана на Йордан хреститися, але відразу виявляється, що Він «сильніший» від Йоана Хрестителя (1,7), що є любим Сином Бога (1,11), що Його водить Дух Божий, а ангели Йому служать (1,12-13). Початок діяльності Ісуса настає тоді, коли Йоана ув'язнено (1,14), і вона спочатку має місце в Галилеї та її околицях. Пізніше Ісус вирушає в Юдею (10,1), прямуючи до Єрусалима (10,33). У самому ж Єрусалимі Він перебуває до свята Пасхи, під час якого, засуджений на розп'яття, помирає на хресті. Але на третій день стає відомо, що Він воскрес із мертвих.

При читанні Євангелія від Марка, треба звернути увагу на численні підказки у самому його тексті. Вони дозволяють відтворити хід думок автора Євангелії та відкрити глибину богословського змісту твору.

(а) «Месіянський секрет»

Уже від початку, читач Маркового твору знає, що Ісус — Христос, Син Божий (Мр 1,1). Але для людей, які в житті зустрічалися з Ісусом, ця правда про Нього стала зрозумілою не відразу, а для багатьох взагалі залишилась неприйнятною. Ця правда стала для Ісуса причиною смертного засуду (14,60-64). Аж наприкінці Євангелія стає зрозуміло, чому Ісус так довго приховує, ким Він насправді є.

Оскільки Ісус не хоче розголошувати, хто Він, Марко змушує говорити самі події про те, Ким є Ісус. На початку Його прихід заповідає Йоан Хреститель, називаючи Його «сильнішим від себе» (1,7). При хрещенні на Ісуса сходить Дух, а голос Божий засвідчує: «Ти Син Мій любий, у Тобі Моє уподобання» (1,10-11). Першими розпізнають гідність Ісуса нечисті духи (1,24; 3,11; 5,7), але Він забороняє їм говорити про Себе (1,25; 3,12).

Але також у словах самого Ісуса від початку криється правда про мету Його приходу. Він починає свою діяльність саме тоді, коли Йоана Хрестителя ув'язнено за сміливість у свідченні правди (Мр 1,14; 6,18; 9,13). З одного боку, Марко описує історичні факти, а з іншого,— саме підкреслення цієї таємничості особи Ісуса становить спонуку для читача заглибитись у зміст описаних євангельських подій. Таким чином, майже від початку читачеві стає зрозуміло, що доля Ісуса може бути подібною до долі Його Предтечі (Попередника) Йоана.

Ця увага Ісуса до нерозголошення правди про Себе, яку Марко так часто підкреслює, дістала у біблістиці назву «месіянський секрет». У другому Євангелії таємниця Месії-Христа є одним з елементів, який визначає будову цілого твору. Ісус приховує правду про себе аж до часу, поки Його учні не зрозуміють, хто Він. Відразу після того, як Петро, у присутності інших учнів, визнає, що Ісус — Христос (8,29), Він починає втаємничувати їх у справжню мету свого приходу: Христос має бути відкинутий, страждати і на третій день воскреснути (Мр 8,31-32а).

Крім запитання про те, ким є Ісус, та напруженого очікування розв'язки конфлікту між Ним та провідниками ізраїльського народу, ще дві теми проходять червоною ниткою через усе Маркове Євангеліє. Це мета Його приходу, Його місія, а також дбайливість Ісуса про таке виховання учнів, щоб вони не тільки правильно зрозуміли гідність Його особи і

зміст навчання, але щоб могли іти за Ним, наслідувати Його.

Прослідкуємо розвиток цих чотирьох тем у Євангелії від Марка.

(б) Хто такий Ісус?

Марко добре продумав зміст свого твору та його будову. Подаючи факти з життя Ісуса, які були йому доступні, Марко прослідкував, як Ісус поступово об'являє Себе людям.

На початку про Його гідність повідомляє Йоан Хреститель, ще Його розпізнають нечисті духи. Люди сприймають Його, як Того, Хто звіщає «нове повновладне вчення» (1,22.27) та чинить чуда (2,12; 3,8; 6,2). Але Ісус забороняє нечистим духам виявляти Його (1,25.34; 3,12), а людям, яким допоміг, — розголошувати звістку про Нього як про чудотворця (1,44; 5,43). Сам називає себе Сином Чоловічим, що могло б у перекладі на нашу мову означати просто «людина», якби не пов'язаність з постатями пророка, якого не сприймають (Єзекиїл 2,1; 3,1.17; 4,1; 12,2 та ін.), та сповитого таємницею довічного правителя з Божого установлення (Даниїл 7,13-14). Причому деякі вислови Ісуса виявляють Його як Сина Чоловічого, наділеного надзвичайною владою: гріхи відпускати (2,11), визначати спосіб проведення святого дня суботи (2,28), мати участь у Божій славі як Син Божий (8,38); інші говорять про Його відкинення і страждання (8,31; 9,12.31; 10,33; 14,21.41), але і про майбутнє по трьох днях Воскресіння (9,9.31; 10,34). Ісус каже, що Він, як Син Чоловічий, прийшов служити і віддати своє життя як викуп за багатьох (10,45), і саме за ототожнення Себе з постаттю прославленого Сина Чоловічого (14,62) Він буде осуджений юдейською радою на страту.

Корисно, для кращого зрозуміння Маркового Євангелія, прослідкувати за представленням у ньому Ісуса також як Вчителя, Чудотворця, Розп'ятого і Воскреслого, Месії, Сина Божого, Господа, Сина Давида, терплячого Слуги, терплячого Праведника. Усе це, разом з окресленням «Син Чоловічий» — месіянські титули, які вказують на глибоко

■ *ІСУС ХРИСТОС навчає*

розвинуту і послідовно представлену в Марковому творі христологію — вчення про Христа — Месію. Цікаво проаналізувати, хто з людей і як називає Ісуса з Назарету в цьому Євангелії. В усякому випадку, не зайве зазначити, що, за Марком, осмислюючи життя і діяльність Ісуса з Назарету, можна дійти до розуміння, що Він — Христос (8,29; 14,61; 15,32), Син Божий (14,61-62; 15,29).

(в) Невизнаний Месія

Упродовж цілого Євангелія, Ісус постає як людина, яка своєю діяльністю настроює вороже офіційних зверхників свого народу. Тема нерозуміння і відкинення Його особи послідовно і драматично змальована Марком. Уже згадка про долю Ісусового Попередника не сповіщає нічого доброго (1,14), а перші дні Ісусової діяльності в Галилеї приносять і перші сутички з офіційними представниками юдаїзму. Своїм навчанням Він викликає приховану ворожість книжників (знавців Писання) (1,22; 2,6-7.16) та фарисеїв (2,18.24). Тому дуже швидко дійшло до виразної змови фарисеїв з прибічниками тетрарха Ірода, «як би його занапастити» (3,6). Особливу роль тут відіграли «книжники, що прийшли з Єрусалиму» (3,22; 7,1.5), які оскаржили Ісуса в тому, що Його влада походить нібито від Велзевула (одне з імен сатани).

Великим розчаруванням був побут Ісуса в Його батьківщині, Назареті, де «брали йому за зле» те, що Він виходець з-між них. Врешті намагається уникати своїх опонентів, перебу-

■ ІСУС виганяє нечистих духів

ваючи осторонь від людських осель (7,24.31; 8,11.13; 9,30). Ісус знає, що «відцураються Його старші, первосвященики та книжники, буде Він убитий, по трьох же днях воскресне» (8,31), але починає пояснювати це Дванадцятьом учням аж після Петрового визнання віри в Нього як Месії (Христа) (8,27-30.31).

Далі Євангеліє веде розповідь про події останнього тижня в Єрусалимі, процес над Ісусом, передання Його римській владі та смерть на хресті. Порівняння Марка з іншими синоптиками веде до висновку, що опис страждань Ісуса у розділах 14-15 існував, скоріше всього, у такому вигляді як окремий твір, який Марко використав при написанні свого Євангелія. Так що друге Євангеліє деколи називають описом Христових страждань з обширним вступом. Зважаючи на драматизм подій навколо особи Ісуса від початку Маркового твору (пор. 3,6; 11,28; 12,12; 14,1-2), таке окреслення недалеке від правди.

(г) Мета приходу Ісуса

У подіях з життя Ісуса Марко вбачає послідовний розвиток Божого задуму. Саме там, де події набирають трагічного характеру і, по-людськи, мали б означати поразку і невдачу, Марко, ідучи за вченням апостольської Церкви, бачить здійснення того, що Бог заповів і хотів звершити в особі Христа, свого Сина.

Так виступ Йоана Хрестителя, як і його смерть, передчасна і безглузда, має своє обґрунтування (пор. 1,2-3; 1,14; також 9,13, зокрема слова: «як і написано про нього»).

Мету приходу Ісуса найкраще ілюструють вислови Його Самого. Ось деякі з них.

Зміст проповіді Ісуса і цілої Його діяльності виражений у словах: «Сповнився час, і Царство Боже близько; покайтеся і вірте в Євангелію» (1,15). Довести людей до покаяння і віри, щоб вони прийняли запрошення прийняти Небесне Царство. Саме свій прихід ототожнює Ісус як сповнення часу і наближення Царства.

Перша частина Євангелія виражає постійну турботу Ісуса про те, щоб проповідувати (1,14.38.39) і навчати (1,21.22; 2,13; 4,1-2; 6,2.6.34 та ін.), адже Він на те прийшов (1,38). Змістом навчання Ісуса є Боже Євангеліє (1,14) про прихід Небесного Царства (притчі у Мр 4), яке має проповідуватися усім народам по всьому світі (13,10; 14,9); тому й учнів з часом Він робить учасниками своєї місії проповідування (3,14; 6,12.30; пор. 16,15.20).

Але слухачі Ісуса (не найближчі учні) зацікавлені більше в тому, щоб використати Його дарування як чудотворця, екзорциста і лікаря; вони якщо і проголошують звістку про Нього, то не завжди так, як би Він цього бажав (1,45; 5,20; 7,36). Такий розголос збирає навколо Нього великі юрби народу, а це заважає Йому виконати головне завдання — проголошення Євангелія. Нерідко Він змушений до зібраного звідусіль народу промовляти у притчах (4,11.34) для кращого вияснення їм свого навчання (4,33).

У другій частині Євангелія Ісус поступово поглиблює пояснення змісту своєї місії, бо Апостоли уже можуть розуміти Його. «Син Чоловічий прийшов не на те, щоб Йому служити, лише щоб служити й віддати своє життя як викуп за багатьох» (10,45). Він знає, що таким є задум Його Отця: «Про Сина Чоловічого написано, що мусить Він багато вистраждати й буде погорджений» (9,12).

Під час останньої вечері з учнями Ісус визнає, що «Син Чоловічий іде, як написано про Нього» (14,21); подаючи євхаристійну чашу, каже: «Це моя кров Завіту, що проливається

за багатьох» (14,24). У Гетсиманії молиться: «Авва-Отче, усе Тобі можливе: віддали від мене цю чашу! Та не що Я хочу, а що Ти» (14,36), а коли Його схопили, каже: «Щодня був Я між вами, навчаючи у храмі, і ви мене не схопили. Та це — щоб збулося Писання» (14,49).

Слова, що їх чують жінки біля порожнього гробу, однозначні: «Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого. Він воскрес, його нема тут... Але йдіть, скажіть його учням та Петрові, що випередить вас у Галилеї: там Його побачите, як Він сказав вам» (16,6-7; пор. 14,28). Ісус з Назарету виявився Месією-Христом, Сином Божим, що «сидить праворуч Всемогутнього» (пор. 14,62; 15,29). Він справді є Тим, за Кого Себе вважав.

(в) Турбота про учнів

Від самого початку своєї діяльності Ісус збирає навколо себе учнів. Описи покликань свідчать, що це Він вільно вибирає їх, а не вони Його за свого вчителя. У всіх описах покликань у Марковому Євангелії вирішальними є слово запрошення Ісуса і згода покликаного (1,16-18.19-20; 2,14; також 10,21, де запрошення залишилося без відповіді).

Учні неодноразово стають об'єктом звинувачень противників Ісуса, а Він їх захищає і оправдує (2,16.18-20.23-28;7,2-8). Дванадцять учнів, яких Ісус з власного бажання вибрав, стали постійними Його супутниками. Марко повідомляє про цей вибір лаконічно, але промовисто: «Призначив Дванадцятьох, щоб були при Ньому, та щоб їх посилати із проповіддю; і дав їм владу виганяти бісів» (3,14-15). Основне їх завдання — бути біля Ісуса і вчитися від Нього змісту Євангелія, яке Той проголошував. Згодом посилає їх з проповіддю (6,7-13.30), дає участь у своїй владі, і дуже незадоволений, коли вони цієї влади не здатні використати (9,19.28-29).

■ *ХРИСТОС повертає зір*

Але найбільшою турботою Ісуса є довести Дванадцятьох до усвідомлення, хто Він. Складається навіть враження, що будова Маркового Євангелія зумовлена отим старанням описати спосіб відкривання Ісусом своєї гідності Месії і Божого Сина учням. Термін «учні» в Євангелії покривається з поняттям «Дванадцять», зокрема після переліку їх імен у Мр 3,14.

Уважне читання другого Євангелія виявляє, як багато уваги Марко звертає на взаємини Ісуса з учнями. Так, у першій частині учням присвячені, зокрема, перикопи (уступи) 1,16-20; 3,13-19; 6,7-12.30. У будові Євангелія ці тексти стоять після загальних повідомлень про діяльність Ісуса, так званих сумаріїв (1,14-15; 3,7-13; 6,7.12-13), які, в свою чергу, попереджені повідомленнями про ставлення до Ісуса різних осіб: ангелів (1,13), фарисеїв (3,6), співвітчизників (6,1-6). Окремо треба виділити навчання притчами, де учні також займають упривілейоване місце (4,10-20.34б).

Здавалося б, визнання Петра (8,29) мало б закінчити період пізнавання, Ким є Ісус, але стається зовсім навпаки: як тільки Ісус починає говорити про майбутні страждання, таки сам Петро перебиває Його, так що Ісус змушений «поставити на місце» учня, який забув, що не його справа повчати Вчителя (8,33).

Правда про майбутнє страждання і Воскресіння є частиною навчання Ісуса, частиною Його Євангелія. Але треба багато турботи, щоб Дванадцять нарешті зрозуміли, що ця дорога — дорога до спасіння. Усі три провіщення страстей (8,31; 9,30-32; 10,33-34) зустрічаються з незрозумінням учнів. Після першого бунтується Петро (8,32); на друге реагують мовчанням, бо бояться питати, хоч між собою

сперечаються, хто з них більший (9,32-34); після третього Яків і Йоан просять про перші місця в царстві Месії (10,35-37). Нерозуміння учнів не знеохочує Ісуса, а стає нагодою для пояснення, а деколи і докору. Так Ісус закликає до несення хреста і слідування за Ним (8,34-38), іншого разу закликає до служіння іншим (9,35), врешті ставить себе самого за приклад жертвенного служіння (10,42-45).

Чуда оздоровлень глухонімого та двох сліпців у центральній частині Євангелія (7,31-32; 8,22-26; 10,46-52) неначе символізують глухоту і засліплення учнів, нелегкість їх доходження до віри в Христа, і їх остаточне прозріння перед в'їздом Ісуса в Єрусалим.

У такому представленні Ісусової дбайливості про учнів зацікавлений сам автор Євангелія, який хоче спонукати своїх адресатів до чуйності та вірності Ісусові Христові та Його Євангелії під час переслідувань за віру, можливо за Нерона у Римі. Такі тексти, як Мр 9,34-38; 13,13.20.37; 14,38; 15,21 назначені цим піклуванням про вірність адресатів євангельській правді в час випробувань.

Маю надію, що таке представлення найважливіших тем та їх розвитку в Євангелії від Марка допоможе читачам у належному використанні цього цінного джерела відомостей про життя Ісуса Христа для поглиблення їх віри та духовного зросту.

ПОДЯКА

Христос Господь залишив нам заповіт дбати про віру і свою Церкву. Пам'ятаючи Його слова «Більше щастя — давати, ніж брати» (Ді 20,35), наші брати і сестри склали свої пожертви на розвиток часопису «Місіонар». Редакція часопису висловлює щиру подяку: п. Володимиру, який пожертвував 20 грн., п. Галині — 30 грн., п. Галині з родиною, м. Золочів — 40 грн., п. Тетяні з родиною, м. Южне Одеської обл. — 40 грн., родині, м. Южне Одеської обл. — 100 грн., родині зі Старосамбірщини — 100 грн., анонімному жертводавцю — 100 грн. Бажаємо всім жертводавцям здоров'я, радості, душевного миру, повсякчасної опіки Пресвятої Богородиці та рясного Божого благословення для вас і ваших родин. Також запевняємо, що кожного місяця буде відслужено святу Службу Божу в наміренні всіх жертводавців часопису. Ще раз дякуючи, молимося за вас і завжди вас пам'ятаємо.

о. Корнилій Яремак, ЧСВВ, головний редактор

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ

Брат Іван Українець, ЧСВВ, 15 квітня відзначає 40 років з дня народження, о. Тарас Тижник, ЧСВВ, святкує своє 35-ліття 20 квітня; 30-ліття відзначають о. Атанасій Євуш, ЧСВВ (18 квітня) та бр. Августин Векляк, ЧСВВ (8 квітня).

Також дуже приємно привітати тих, хто святкує ювілеї священства. О. Порфирій Підручний, ЧСВВ, член бризилійської провінції Отців Василіян, який довгі роки живе і трудиться в Римі, а в даний час виконує обов'язки генерального економа Чину, 9 квітня 2007 року відзначає 40-ліття священства. Отець Порфирій частий гість в Україні, історик, який своєю працею старається відкрити для нас і прийдешніх поколінь правду про наш Чин, яка протягом багатьох десятиліть була з відомих причин недоступна. Також багато трудиться для українських емігрантів у Римі, де при василіянському монастирі відкрито парафію; 20-ліття священства 5 квітня 2007 року святкує о. Андрій Явдощак, ЧСВВ, який став священиком в буремні часи виходу УГКЦ з підпілля, багато працював для легалізації нашої Церкви та суспільного й національного відродження, працював у Жовківському, Крехівському, Боронявському та інших василіянських монастирях.

Від імені редакції та редколегії часопису «Місіонар» сердечно вітаємо ювілярів та бажаємо міцного здоров'я, радості, душевного миру та Божого благословення для подальшої праці для святої Католицької Церкви, для зросту василіянського чину та добра безсмертних душ.

СМЕРТЮ СМЕРТЬ ПОДОЛАВ

о. Олексій ГОРОБЕЦЬ, ЧСВВ
м. Золочів

Людина підставляє чоло всім труднощам і проблемам, які їй трапляються на життєвому шляху, в боротьбі з ними намагається їх подолати та покращити собі життя. Навіть головним завданням філософії, починаючи від 18 ст., було не стільки пізнання правди, скільки покращення життя людини. Спостерігаючи за стрімким розвитком наук та нестримним науково-технічним прогресом, людина говорить: «Все йде до кращого, незабаром буде ліпше». І справді, долаючи проблему часу і простору, людина створила швидкісні засоби пересування та надійний зв'язок (телефон, Інтернет).

В боротьбі з хворобами та терпіннями, пов'язаними з ними, людина робить немалий поступ в медицині, винаходячи нові й більш ефективні засоби лікування. Наприклад, хвороби, які колись призводили до смерті, сьогодні можна вилікувати. Так само можна сказати про соціальне і політичне життя людства. Всюди, куди не глянемо, людина бореться з проблемами й тим великою мірою живе, чи то будуть загальнолюдські проблеми, чи особисті. Можна було б без перебільшення сказати, що життя — це одне суцільне долання проблем.

Та існує лише одна проблема, якої людині здолати не під силу і з якою вона навіть не намагається боротися, бо знає, що шансу не має жодного. Цією проблемою є фізична смерть людини — закінчення її земного життя. Ми можемо сперечатись про існування Бога, про походження світу, про правильність наших моральних виборів, але факт смерті ніхто не може заперечити. Фізична смерть — це найбільш незаперечний факт. Людина вже давно з цим змирилася, тому створила довкола цього факту міфи та повір'я. Найбільш примітивний безглуздий міф створила ідеологія атеїзму, стверджуючи, (а насправді здогадуючись), що фізичною смертю людини закінчується все її життя. І справді, наше земне життя є немов спалах блискавки порівняно з вічністю. Так, направду, ми мізерно мало живемо, але змиритись з тим, що ми живемо тільки тут, на землі, а потім настає цілковите небуття, є тим самим, що заперечити життя зовсім. Наше земне життя набирає значення перед обличчям Вічності.

Бог створив людину на свій образ і подобу. Це означає, що, крім розуму та свобідної волі, Творець наділив людину життям, Яким Він сам є, а життя це — безсмертне, бо смерть в розумінні небуття є запереченням самого життя, а тому ці поняття несумісні. Людська істота, її субстанція належать до Божого існування.

Господь хоче, щоб людина була щаслива, тобто, щоби мала участь в безконечному щасті свого Творця. Саме тому Він і відновив цю безсмертність у Пасхальній Таємниці Господа нашого Ісуса Христа. Як Христос помер з нашими гріхами на хресті, але не залишився під владою смерті, а воскрес із мертвих, так і наше гріховне тіло мусить померти, щоби воскреснуло нове й прославлене. Християнин, вмираючи у Христі, переходить через Його Пасхальну Таємницю, тому ми й називаємо нашу фізичну смерть останньою Пасхою в житті християнина, яка довершується у Вічному Божому Царстві.

Христос помер і воскрес, тому живе сьогодні. Бог воскресив Ісуса Христа, бо любить Його. Бог любить кожного з нас, тому смерть, як наслідок гріха, не може над нами панувати. Панує лише Бог, тільки Він володіє й царює. Зло, гріх, хвороби, терпіння, смерть — це явища тимчасові, котрі мали свій початок і мають свій кінець. Бог, життя, яке Він дає, Його любов і ласки — вічні, які не мають ані початку, ані кінця. Тому остання крапка історії — це Воскресіння.

НОВИНИ

ВІЗИТ ГЛАВИ УГКЦ ДО ШТАТУ ФЛОРИДА (США)

З 16 по 26 лютого Блаженніший Любомир, Верховний Архиєпископ Києво-Галицький, відвідував парафії Української Греко-Католицької Церкви у штаті Флорида (США). У проповідях на Божественних Літургіях, які разом із Главою УГКЦ співслужили місцеві парохи, Предстоятель УГКЦ наголошував, що де б ми у світі не були — всі ми є членами однієї Церкви. «У кожній малій чи великій церкві — в Україні чи США, Аргентині чи Бразилії — я почуваюся вдома, адже ми об'єднані духом єдиної спільноти», — сказав Блаженніший Любомир. «Моє перебування тут і щире вітання, яке я привіз вам із рідної землі, — продовжував Глава УГКЦ, — свідчення того, що Україна вас пам'ятає і молиться за вас. Був час, коли ви на поселеннях були голосом мовчазної Церкви в Україні. І нині ви продовжуєте допомагати своїм братам і сестрам в Україні молитвою й матеріальною підтримкою, і за це вам велике спасибі... Коли ми переглядаємо нашу історію, то бачимо, що еміграція завжди відігравала в ній вагому роль. Не як туристи, щоб оглядати нові землі, їхали наші люди у світ, а в пошуках кращої долі. Ми приїхали в чужі краї з порожніми руками й кишенями. Але ми привезли з собою щось більше за матеріальні багатства — ми привезли з собою великий скарб нашої віри. І ця віра зберегла нас, не дала загубитись у широкому й чужому світі і дозволила залишитись собою». На думку Блаженнішого Любомира, Господь вибрав нас сповнити велику місію — нести нашу віру у світ і поширювати її. Господь хотів, щоб ми не просто були страждальцями в чужих краях, а Його посланцями, які щедро діляться духовним скарбом зі своїми братами й сестрами, як і з тими, що ніколи не знали і не пізнали Господа, але шукають Його.

На зустрічах з вірними Глава УГКЦ щиро дякував всім, хто своїми пожертвами й молитвою долучається до будівництва Патріаршого собору Воскресіння Христового в Києві. «Це є храм не однієї громади чи одного міста — це храм усіх нас, храм нашого єднання. Вкладаючи свою частку у його будову, кожен, хто приїде до Києва, може сказати: це мій храм, це наша і моя святиня», — запрошував до дальшої співпраці Блаженніший Любомир. Під час перебування у Флориді Глава УГКЦ відвідав також наших вірних у будинках для літніх людей.

СОПРИЧАСТЯ МІЖ ЦЕРКВАМИ КИЇВСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ

Сопричастя між Церквами Київської традиції є в основному дисциплінарно-канонічного, а не догматичного характеру, стверджують учасники Конгресу богословів УГКЦ «Євхаристійне сопричастя — виклик традиції та сучасності для традиційних Церков», скликаний Українським науковим богословським товариством (УБНТ) 2-4 січня 2007 року в 70-ту річницю Унійного З'їзду у Львові (22-25 грудня 1936 року). Ці збори, які зорганізувало УБНТ, зібрали 246 осіб, серед яких шість єпископів, з усіх регіонів України.

У першу неділю Великого посту випущено в світ три документи, які Конгрес богословів опрацював у своїй триденній праці: «Урочис-

те звернення до Синоду Єпископів УГКЦ про пошук шляхів відновлення повного євхаристійного сопричастя між Церквами Київської традиції», «Лист-звернення до богословів Церков Київської традиції» та найголовніший документ під назвою «Висновки та пропозиції», який є результатом праці наукових секцій, які, кожна по своїй спеціальності, працювали на Конгресі і запропонували думки в історичному, догматичному, літургійному, канонічному, душпастирському та екуменічному аспектах. Важливо зауважити смиренність богословів, які заявляють: «Ми згодні визнати помилки минулого та втрати... і заявляємо про свою відкритість до взаємних конструктивних зауважень, що можуть допомогти у відновленні та творчому переосмисленні нашої спільної спадщини» (2.9). Богослови УГКЦ займаються не тільки теорією, але й пропонують дуже конкретні дії, як наприклад «усунення невідповідних запозичень у нашій богослужбовій практиці» (3.7) і «щоб у тих місцевостях, де після конфліктної ситуації між греко-католиками й православними щодо вжитку храмів для богослужінь прийшло примирення й знайдено спільну мову, врочисто це підтвердити актом взаємного перепрошення й прощення, щоб інші громади, де такого примирення ще не відбулося, бачили, що все ж можливо подолати ворожнечу заради спільного свідчення Христа» (5.2).

Документи пропонують ще багато інших свіжих ідей, які греко-католицькі богослови зробили своїми спільними. Важливим плодом Конгресу є також те, що УГКЦ збагатилася спільною зваженою думкою великого якісного числа своїх богословів про одне із найбільш життєдайних питань її існування. Читайте всі документи Конгресу богословів УГКЦ на сайті Інституту церковного права Українського католицького університету за адресою www.icl.org.ua.

ЄПАРХІЯ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ В АВСТРАЛІЇ, НОВІЙ ЗЕЛАНДІЇ ТА ОКЕАНІЇ ЗАПРОШУЄ...

Єпархія для українців-католиків в Австралії, Новій Зеландії та Океанії повідомила про те, що від 7 до 13 липня 2008 року, за тиждень перед Світовим днем молоді, вона прийматиме в себе всіх греко-католицьких учасників. Усі заходи відбуватимуться в парафії Святих апостолів Петра і Павла в Мельбурні при катедральному храмі єпархії. «Запрошуємо всіх католиків східного обряду з України, Східної та Західної Європи, Північної та Південної Америки з 7 по 13 липня 2008 року відвідати Мельбурн та взяти участь у наших святкуваннях перед тим, як вирушити до Сіднею на Світовий день молоді», — йдеться в офіційному повідомленні, яке підписав Преосвященний Владика Петро Стасюк, єпарх для українців-католиків в Австралії, Новій Зеландії та Океанії.

У Мельбурні заплановані різноманітні програми й заходи для того, щоб паломники могли краще пізнати життя українців в Австралії. При цьому організатори запевняють, що забезпечать цікаву програму в Мельбурні та ночівлю. Як відомо з 14 по 20 липня 2008 року в Сіднеї відбудеться Світовий день молоді. Вже розпочалося приготування, і єпархія для українців-католиків бере активну участь в організації цієї знаменної події. Світовий день молоді є святом для молодих людей віком від 16 до 35 років, одружених і неодружених. Де б не відбувався Світовий день молоді, він завжди ставав подією, сповненою віри та Святого Духа. Інформацію про Світовий день молоді можна знайти на веб-сайті www.catholicukes.org.au, або написавши до єпархіального координатора Світового дня молоді, fr.simon@standrewsucc.org.au.

Департамент інформації УГКЦ

ЧАС ДУХОВНОЇ ВІДНОВИ

Андрій БІДЮК

Великий піст — час покаяння, час примирення з Богом і з нашими ближніми. Час особистого навернення і молитов за навернення інших. Піст — час посиленої боротьби із підступами і спокусами лукавого.

Саме в часі цьогорічного Великого посту, в Хрестопоклінну неділю, на запрошення отця-пароха Михайла Сарабахи, для проведення великопосних реколекцій до села Колоденці, що на Львівщині, прибув о. Анастасій Кабаль, ЧСВВ, із Крехівського монастиря оо. Василіян. Духовну віднову о. Анастасій розпочав із Хресної Дороги. Йдучи вслід за Ісусом Христом на Голготу, вірні греко-католицької громади нашого села розважали над Страстями Спасителя, молилися за навернення грішників, за ласку доброї сповіді, за щасливу смерть. Духовні проповіді, що їх о. Анастасій голосив у храмі св. пророка Іллі села Колоденці, стосувалися значення хреста у нашому житті, Пресвятої Тайни Євхаристії, боротьби із спокусами. Відбулася також зустріч отця-реколектанта із молоддю та дітьми, на котрій юні учасники реколекцій проявили добрі знання з катехизму. Майже дві сотні парафіян, очистивши свої душі у Святій Тайні Покаяння, прийняли до своїх сердець Євхаристійного Ісуса.

Дні духовної віднови пролетіли надзвичайно швидко. На завершення реколекцій о. Анастасій, окропивши вірних свяченою водою, уділив усім Боже благословення на відпущення гріхів. А парафіяни, скинувши із себе тягар гріхів і дякуючи Ісусові Христу, з радістю розходилися по домівках, несучи у своїх серцях вогник віри, надії і любові.

ВИХІД УГКЦ З КАТАКОМБ В 1989 РОЦІ — ІСТОРИЧНА ПОДІЯ В ЖИТТІ НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ

о. Віталій ДУДКЕВИЧ, ЧСВВ

Падіння комуністичних режимів в центрально-східній Європі в 1989 році відбулося настільки раптово і несподівано, що викликало велике здивування у західному світі. Як це могло статися, що чоловіки і жінки, які нібито назовні змирилися зі своєю недолею під тягарем тоталітарного і скорумпованого режиму, нарешті організовано повстали? Таке запитання поставив у своїй книзі «Остання революція» відомий американський письменник, богослов і політичний діяч Джордж Віґел. Серед західних політиків, совєтологів і академічних вчених, відзначає автор цієї книжки, існують різні погляди щодо причин і наслідків революції 1989 року, вони взагалі перебувають у сум'ятті і зводять падіння Берлінської стіни лише до економічних чинників, або до поразки Радянського Союзу у військовому змаганні зі США. Віґел дає зовсім іншу відповідь у своїй книзі і стверджує, що історичні події 1989 року були передусім духовною революцією, оскільки вони виникли із сумління людей, що страждали за залізною заслоною. Світ духа і волі людини набагато важливіший за світ економії і політики. «Остання революція» стала реалізацією цієї істини, що призвела Східну Європу до таких позитивних наслідків. За словами відомого чеського правозахисника Вацлава Гавела, моральна опозиція комуністичному режиму розвінчала «культуру брехні» тоталітарної системи. У перемозі цієї революції, як зазначає і стверджує Джордж Віґел, велика заслуга належить Католицькій Церкві.

Своєрідність «останньої революції» 1989 року полягає також у тому, що серед численних кривавих зіткнень в історії XX століття, лише ця революція відбулася мирно і без жертв. До неї можна лише прирівняти нашу чудову Помаранчеву Революцію.

Велика заслуга у падінні комуністичного режиму в нашій Батьківщині справедливо належить нашій нескореній УГКЦ, яка спричинилася до духовного і національного відродження в 1989 році. Усі ми були свідками цих радісних подій. Українська Церква постійно була головною рушійною силою нашої історії, як це ствердив наш відомий церковний історик о. Атаназій Великий, ЧСВВ. За твердженням істориків загальновизнано, що започаткування нашої історії збігається з процесом християнізації наших земель. З огляду на несприятливі обставини політичного і соціяльного становища нашого народу впродовж довгих століть, Українська Церква стала рушійною силою захисту етнічної субстанції та визвольних змагань політичного і соціяльного характеру. У княжі часи Церква проповідувала необхідність оборони перед східними кочівниками, що загрожували тоді українській державності та промовляла до сумління наших предків бути готовими на найбільшу жертву. У період наступних окупацій цей захист відбувався у протиставленні віри батьків вірі окупантів. У ці буремні часи Церква завжди була основним елементом визвольного процесу і голосом сумління. До початку XX століття підневільне становище унеможливлювало існування національного і державницького проводу, внаслідок чого Церква була змушена перебрати на себе ініціативу провідника народу у його змаганні до волі. Святіший отець папа Венедикт XVI у цьогорічному листі до Блаженнішого Патріярха Любомира з приводу сумних подій Львівського Псевдособору 1946 р. ось такими словами відзначив подвижницький шлях нашої Церкви: «Незважаючи на невимовні страждання і випробування, Боже Провидіння не дозволило зникнути тій спільноті, яка протягом століть вважалася законною і живою складовою частиною ідентичності українського народу. Греко-Католицька Церква власним прикладом продовжувала свідчити, що Христова Церква є єдиною, святою, соборною і апостольською».

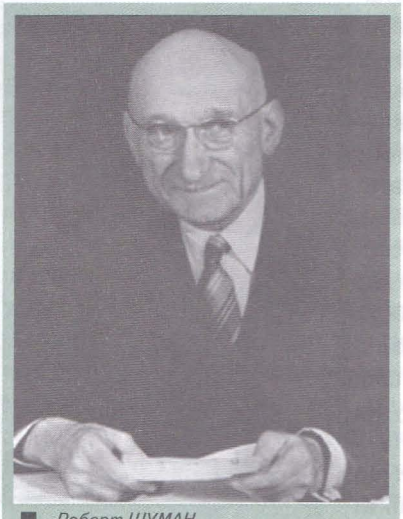

Роберт ШУМАН

Після закінчення II світової війни три народи західної Європи мали велике щастя мати у проводі державних мужів, що успішно вивели свої держави з післявоєнної руїни і визначили їм шляхи розвитку, які перетворили ці країни сьогодні у високорозвинені європейські держави. Ними були: Роберт Шуман, Альчіде де Ґаспарі (прем'єр-міністри) у Франції та Італії і Конрад Аденауер, канцлер ФРН, які були не тільки фаховими політиками, але також глибоко релігійними християнами. Від 1946 до 1958 рр. Роберт Шуман був провідною фігурою французької політики. Незважаючи на величезну завантаженість обов'язками, він, як практикуючий католик, щоденно вранці йшов на св. Літургію. Його політична і державна діяльність були дуже успішними на шляху до об'єднаної Європи. Конрад Аденауер називав Шумана «святим чоловіком». І справді, в юнацькі роки Шуман бажав стати священиком. Товариші однак відрадили йому вступати в духовну семінарію,

мотивуючи це тим, що «святі XX століття мають носити світський одяг, бо світ потребує активних мирян».

Наприкінці 80-их років минулого століття наша Батьківщина мала ще більше щастя ніж Західна Європа, бо мала своїх героїчних державних мужів, шестидесятників, патріотів, в'язнів сумління (Левка Лук'яненка, В'ячеслава Чорновола, Івана Геля, Михайла Гориня, Левка Горохівського), які повели наш народ до волі і вибороли йому незалежність. З огляду на сьогоднішнє складне становище у нашій державі, відчувається нагальна потреба мати у її проводі щирих патріотів, практикуючих християн і фахових урядовців.

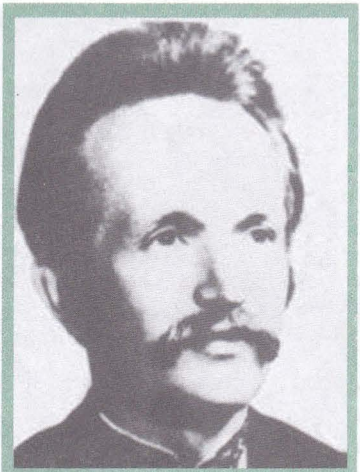

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ

Сьогоднішнє наше вшанування 17 роковин урочистого виходу нашої Церкви з катакомб у Теребовлі не повинно проходити в ностальгічних спогадах і саморекламі. Ніхто з нас цього не потребує, бо усі вболіваємо за подальшу долю нашої держави. Отож, нам слід передусім звернути увагу на майбутнє, як розгортатимуться у нашій Батьківщині події і що ми практично можемо зробити для рідної Церкви і народу. Мусимо визнати, що процес державотворення відбувається надто повільно. Ця повільність пояснюється передусім психологією нашого народу, зневіченою довгою і важкою неволею та рабським духом, який століттями тяжів над нашим краєм.

«Майбутнє є дуже відкрите і залежить від нас, від усіх нас. Воно залежить від цього, як ви і я, а також багато інших людей роблять і робитимуть сьогодні, завтра і післязавтра. Те, що ми робимо і будемо робити, залежить у свою чергу від нашого мислення і наших бажань, наших надій і наших острахів. Воно залежить від того, як ми сприймаємо світ і як оцінюємо можливості майбутнього, що відкриваються». Цю думку висловив відомий філософ та історик сучасности Карл Поппер на одному із форумів у 1989 році, наголосивши, що майбутнє ставить нас перед «великою відповідальністю, яка стане ще більшою, коли ми усвідомимо цю істину».

17 років тому усі ми з великим ентузіязмом і рожевими мріями споглядали у майбутнє. Наївно сподівалися, що хід подій буде якось сам від себе розвиватися. Сподівалися на швидкі позитивні зміни, натомість реальність виявилася не надто приємною для нас. Помаранчева революція також була спалахом наших наївних мрій і очікувань негайного благоденства. Сьогодні настав час прозріння і мусимо тверезо споглянути дійсності у вічі, яка невблаганно змушує нас цього. Мусимо бути реалістами, а не наївними мрійниками. Саме на ці моменти звернув увагу Збігнєв Бжезинський, коли в 1992 році відвідав нашу державу. Досвідчений політик та науковець одразу побачив труднощі, перед якими опинилася Україна, і ствердив, що процеси розвитку українського суспільства відбуватимуться складно і це боляче відчуватиме більша частина населення України. Бжезинський тоді зокрема підкреслив, що «український народ мусить зрозуміти, як неминучість майбутніх труднощів, так і їх необхідність. Час не тільки для світлих мрій, а й для гіркої правди». Ця «гірка правда» на думку Бжезинського полягатиме в тому, «протягом найближчих років людям доведеться зіткнутися з неймовірно важкими соціальними проблемами і що вирішення цих проблем потребуватиме від кожного неабияких жертв... Люди мусять знати про це, бо ілюзії щодо цього не просто хибні

і безпідставні, вони можуть виявитися для України взагалі фатальними».

Нещодавно в інтерв'ю тижневику «Дзеркало тижня» Бжезинський сказав: «Але, якщо чесно, ніхто не врятує Україну, окрім самих українців. Країна, яка залежить від рятувальних зусиль інших держав, зазвичай не вирятовується. Майбутнє вашої країни — в руках українців. Уперше! Вперше за всю українську історію. Це перше покоління українців, яке, попри певні слабкості й залежності, самостійно відповідає за свою країну. Не дивіться на Москву, не дивіться на Вашингтон, просто робіть усе, щоб бути європейською державою».

Не легко і надто повільно відбувається становлення нашої Церкви за останні 17 років. Сьогодні, на жаль, в нашому церковному середовищі спостерігаються тенденції небажаного відчуження між духівництвом і мирянами, які не були нам відомі у часи підпілля. Ось як бачив розв'язання цієї ситуації Митрополит Андрей у зверненні до священиків: «Мусимо, Преподобні Отці, ... зближатися до народу й любовію, приступністю, пожертвуванням засипувати той провал, котрий з причин різного стану суспільного міг би ділити священика від вірних. Зближаючись до народу, будем мусіли вже яко горожане, а тим більше яко пастирі, підпирати кожне змагання культурно-економічне, до якого люди наші рвуться».

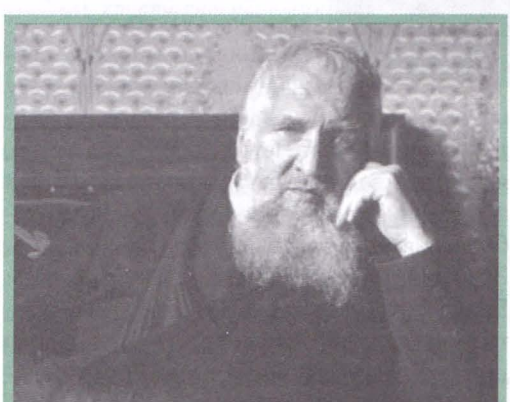

Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ

Католицька Церква є динамічною дійсністю, постійно спрямованою у майбутнє. Цей динамізм вимагає у свою чергу від кожної духовної особи посвяти і безнастанної праці над собою. Чернече життя належить до істоти Церкви, є її чутливим нервом. Воно займає своє властиве місце в Церкві, як одна із форм реалізації спасительної місії Ісуса Христа у світі. Богопосвячене життя непорушно належить за словами догматичної конституції II Ватиканського собору до «життя і святости» Церкви. Ченці і черниці повинні своєю посвятою вказувати усім вірним на Божественного Спасителя. Чого від нас сьогодні очікує народ? Лише одного — вимагає свідчення подвижницького життя і безкорисливого служіння Господеві, Церкві і рідному народові. Мученики і сповідники віри 40-50 років минулого століття склали це свідчення і вінцем їхньої цілопальної жертви була їх беатифікація п'ять років тому у Львові. У Теребовлі цими подвижницями духа були монахині Оксана і Сільвестра, черниці Згромадження Сестер Служебниць. Нещодавно ми пересягнули поріг надії, вступили у нове тисячоріччя. Перед нашим народом продовжують стояти архискладні завдання у політичній, економічній, культурній у духовній царинах. Перед Українською Церквою стоїть завдання морального відродження народу. Отож, ми — духовні особи — мусимо дати відповідь на виклики часу і бути свідомими своєї відповідальности перед Богом, Церквою і народом. Богопосвятні монаші спільноти нашої Церкви засвідчили глибоку віру в часи переслідувань. 17 років тому ми увійшли в новий етап історії. На порозі нового Тисячоріччя на нас, духовних осіб, лягає обов'язок дати свідчення нашому народові та допомогти йому узріти Євангельську істину у світлі нової Євангелізації та екуменічного примирення серед вірних різних конфесій.

УКРАЇНЦІ І ЇХ ЦЕРКВА – ЄДИНІ У БОРОТЬБІ ЗА СОБОРНУ І НЕЗАЛЕЖНУ ДЕРЖАВУ

Є. СТЕПАНЕНКО

Пам'ятним стало XVI ст. Це час заснування Української Греко-Католицької Церкви. З часу свого становлення наша Церква і її духовенство завжди йшли і зараз йдуть в ногу зі своїм українським народом. Українські священики були і є національними натхненниками і вихователями патріотів, Героїв України, борців за незалежну Українську державу, за волю нашої нації, соборної, самостійної, вільної України.

Так, національний Герой України Симон Петлюра був родом із сім'ї священика і навчався в Духовній семінарії. Гордістю української історії став член ОУН, овіяний славою боротьби за неньку Україну, Степан Бандера, вихований в сім'ї священика. Священик Михайло Вербицький створив музику до гімну України (ще у XIX ст. на слова П. Чубинського), який став головним символом української національної державності. Можна називати безліч осіб духовного сану, які вірою і правдою служили своїй нації, народу, Батьківщині; допомагали, сприяли своєю діяльністю в боротьбі нашої нації за здобуття незалежності, своєї державності. Добре збереглося в пам'яті, як ще у тридцяті роки XX ст., священик села Плещава Теребовлянського району Тернопільської області о. Дерлиця (вічна йому пам'ять) кожної неділі і свята після Служби Божої у пообідній час приходив до нашої читальні, яка була розташована в центрі села, і читав людям, які там збиралися, газети, журнали, давав пояснення незрозумілого, вів розмови з присутніми, розповідав про історію України, про велич української нації, національної культури, і про те, що український народ повинен мати свою державу, що не можна миритися з тим, що на нашій землі господарюють поляки і гноблять нас.

о. Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ

У сусідньому селі Ілавча священиком був о. Райх (виходець з єврейської родини, який охрестився), справжній патріот України. Під час Другої світової війни 1944 року польські партизани, які базувалися у с. Боричівка і співпрацювали з комуністами, що окупували теребовлянщину, по-звірськи захопили о. Райха, довго його мучили, знущалися над ним, як хотіли, за те, що він справжній українець, націоналіст, поламали йому руки і ноги: так від катування загинув священик. Три його сини, які у лавах УПА боролися з окупантами нашої землі, теж полягли смертю хоробрих у бою.

Прикладом вірного служіння своєму українському народу є життя і діяльність митрополита Андрея Шептицького та Патріарха Йосипа Сліпого, який тільки за те, що був греко-католиком, був засуджений комуністичним режимом до позбавлення волі і висланий у жорстокий Сибір. Знущання і муки терпіли всі священики нашої Вселенської української Церкви і дуже багато з них віддали своє життя, але залишилися до самої смерті вірними Богові і Греко-Католицькі Церкві. Це гордість і слава нашої нації і Церкви, що Україна має таких відданих їй

людей.

На сьогоднішній день вищезгадані особистості є зразком для сучасних людей, прикладом, як треба любити рідну землю, Україну і відстоювати її від загарбання і поневолення ворогами.

Приємно бачити, що греко-католицьке духовенство за таким моральним принципом і життєвим кредо влаштовує і будує своє життя, діяльність, поведінку. Заслуговує уваги та поваги праця і вчинки греко-католицьких священиків, отців ЧСВВ (та інших чинів і уставів), які служать на парафіях у Чернігівській, Харківській, Миколаївській, Херсонській та інших областях. Дуже гарні відгуки про їхню роботу і стосунки з народом читаємо у пресі, де розповідається про чудові успіхи греко-католицьких священиків, хоч доводиться їм нелегко долати перепони, які, на жаль, ставлять їм інші конфесії.

У Вінниці в центрі міста споруджено гарне приміщення греко-католицької церкви, де веде Богослужіння о. Степан, який має тісний зв'язок з парафіянами і користується серед них великим авторитетом і повагою.

Відданими своїй справі є отці Чину святого Василія Великого. Вони вміють спілкуватися з людьми і їм служити. Про це свідчить і показує діяльність та вчинки, спосіб життя о. Мелетія Батога, ЧСВВ, який служить на парафії у церкві м. Бар Вінницької області.

Наші священики гідно виконують місію служіння рідному народові у любові до нього, і є для народу вождями і провідниками у будуванні нового життя у молодій українській державі і прикладом, як поводитися достойно у непростих життєвих ситуаціях. Вони являються гідними вчителями української нації, вихователями у християнському українському дусі, справжніми божими слугами.

Священики і всі духовні особи повинні чесно, правдиво продовжувати йти таким шляхом, як їх попередники, і діяти, як вони. Це зробить Греко-Католицьку Церкву популярною, віру твердою, а Україну вільною, міцною і сильною державою.

ЯК ПОДОЛАТИ ХВОРОБИ СУСПІЛЬСТВА?

Олена КРАМАР,
вчитель християнської етики

Подібно до того, як для швидкого, якісного одужання хворого, необхідною умовою є правильне визначення діагнозу, а також причини хвороби, так і для подолання кризи у нашому суспільстві потрібно визначити джерела хвороби суспільства.

В якості діагностичного центру, дозвольте, шановні читачі, представити Святе Письмо, а в іпостасі лікаря-рентгенолога людської душі, Світло для Світу — Ісуса Христа, Який, без сумніву, поставить безпомилковий діагноз і визначить причину хвороби нашого суспільства, стверджуючи: «Лікаря треба не здоровим, а хворим» (Мк 2,17).

У Святому Письмі, в Євангелії від Марка сказано: «З нутра бо, з серця людини, виходять недобрі помисли, розпуста, злодійство, перелюби, загребущість, лукавство, обман, безсоромність, заздрий погляд, наклеп, бундючність, безглуздя. Уся ця погань виходить із нутра й оскверняє людину» (Мк 7,21-23).

Ці людські думки, наслідками яких є відповідні вчинки, є нічим іншим, як іржею людської душі, яка подібна на іржу металеву,

що знищує міцний метал, перетворюючи його на порох.

Шкідливим вірусом є безвідповідальність, яка дає підставу для мутації свідомості, на жаль, не вдосконалюючи її.

Супутньою хворобою нашого суспільства є корупція Її псування, занепад, означення процесу руйнування держави, суспільства та його моральних устоїв, спотворення суспільних відносин.

Корупція не є якістю людини, наданою їй від народження. Ця властивість закладається у свідомість людини під впливом середовища, в якому вона формується. Для того, щоби визначити причини хвороби нашого суспільства, також необхідно проаналізувати, чому вона виникла у нашому суспільстві, а відповідно, у душах людей?

Основним показником стану душі людини є совість, яка є голосом Бога в душі людини, який, на жаль, ми його, або ігноруємо. А оскільки Бог є Любов, то і причиною хвороби нашого суспільства є брак Бога, і, відповідно, брак любові.

Поставивши цей діагноз, наш Лікар каже: «Я прийшов не судити світ, а спасти світ» (Ів. 12,47).

Наступним кроком, шановні читачі, дозвольте зробити порівняльний аналіз: якою є політико-економічна система нашого суспільства, і якою має бути. Фундаментом, або базисом служить «брудна» політика. Надбудовою — економіка, від якої постійно чуємо «крик» про допомогу. А з дахом взагалі біда: то нам пропонують дах із кримінальним відтінком, то розривають металевий дах на шматки («люди гинуть за метал»), а то і зовсім дах «їде».

Натомість фундаментом нашого суспільного дому мають бути моральні норми. Надбудовою повинні бути: любов, свобода, правда і справедливість. Цементація цих складових відбудеться завдяки любові. Ну а дахом має служити мир і спокій в країні.

Для того, щоби вилікувати наше суспільство, потрібно вилікувати кожну людину нашого суспільства, чітко визначивши, ким є Людина.

Звертаючись до Джерела інформації — Святого Письма, у 1 Посланні Апостола Павла до Коринтян читаємо: «Хіба не знаєте, що ви — храм Божий, і що Дух Божий у вас перебуває? Коли хтось зруйнує храм Божий, Бог зруйнує того, бо храм Божий Святий, а ним є ви» (1Кор 3,16-17).

Отже, починати лікувати суспільство потрібно кожному з нас: «Чого ти дивишся на скалку в оці брата твого? Колоди ж у власнім оці ти не добачаєш?» (Мт 7,3-4). «Все, отже, що бажали б ви, щоб люди вам чинили, те чиніть їм» (Мт 7,12). «Любіть ворогів ваших і моліться затих, що гонять вас» (Мт 5,44).

Оскільки людина є надзвичайно слабкою і незахищеною істотою перед силами природи на планеті Земля, а людське життя є миттю у вічності, від людини залежить, чи той миттєвий спалах буде світлим, чистим, веселковим, несучи у всесвіт позитивний розвиток, чи навпаки...

Відповідь рано чи пізно доведеться давати людям, просячи допомоги і захисту від зла, відганяючи темряву, шукати Світло від Світла, яке осяє нам наш життєвий шлях. «Просіть, і дасться вам» (Мт7,7).

Отже, шановні читачі, просімо у Бога здоров'я, успіху у добрих справах, миру, справедливості, тепла в душах, щастя, а основне любові, яка «довготерпелива, лагідна, не заздрить, не чваниться, не надимається, не бешкетує, не шукає свого; не поривається до гніву, не задумує зла, не тішиться, коли хтось чинить кривду, радіє правдою, все зносить, в усе вірить, усього надіється, все перетерпить, ніколи не переминає» (1 Кор3,4-8), і яка вилікує не тільки кожного з нас, не тільки наше суспільство, але і спасе цілий світ, відновить у ньому гармонію.

НАЙВАЖЛИВІШЕ — ЗБЕРЕГТИ ВІРУ
ОТЕЦЬ ПОРФИРІЙ ПЕТРО ЛУЦИК, ЧСВВ

Підготувала с. Доміника ДАНКАНИЧ, ЧСВВ

Слуга Божий Порфирій-Петро Луцик народився 5 січня 1896 р. у селі Пархач (тепер Межиріччя біля Кристинополя), Велико-Мостийського району в заможній селянській родині. Молитовна атмосфера, в якій виростав малий Петрик, а також пошана до священиків, причинилася до розвитку в його душі монашого покликання, а також таких рис як привітність, лагідність в обходженні з людьми і доброта, якою променіло його обличчя. Глибоко відчуваючи покликання до посвяти Господеві в монашому стані, 7 вересня 1911 р. Петро вступив до Крехівського монастиря Отців Василіян. В Крехові, прийнявши чернечу рясу, Слуга Божий Петро Луцик отримав і нове монаше ім'я — Порфирій.

■ *Отець Порфирій Петро ЛУЦИК, ЧСВВ*

24 квітня 1913 року брат Порфирій склав перші монаші обіти, а 7 липня 1920 року — довічні обіти, замешкавши в Бучачі. Був викладачем латинської мови і каліграфії. Продовжив студії в Григоріянському Університеті, а 31 жовтня 1924 р. отримав священичі свячення.

У 1932-1933 рр. о. Порфирій виконує обов'язки сотрудника адміністратора парафії у Жовкві, веде парафіяльну канцелярію, є провідником Апостольства молитви. Слуга Божий своєю лагідною вдачею та привітністю знаходив шлях до серця кожної людини. Завжди відкритий на Бога та потреби ближніх, гостинністю та доброзичливістю в повній посвяті Господеві горів Слуга Божий любов'ю до свого Творця, якому віддав все своє життя.

28 грудня 1933 року о. Порфирій Луцик призначений ігуменом в Крехівському монастирі і виконував це служіння до зайняття монастиря радянськими військами, що сталось в вересні 1939 р. В 1940-1941рр. о. Луцик виконує функції адміністратора парафії в с. Ванів біля Сокаля. У 1943 р. перебуває у Чортківі на Тернопільщині.

Після радянської окупації в 1945 р. переїздить до Львова. 24 листопада 1948 р., коли о. Порфирій виходив з дому, його було заарештовано співробітниками КДБ, а 31 грудня 1948 р. Слуга Божий о. Порфирій Луцик засуджений Львівським облсудом згідно ст. 674-2 КК УРСР, внаслідок чого винесено вирок: 10 років позбавлення волі в виправно-труд ових таборах за те, що був василіянським священиком.

Після арешту перебував в тюрмі на Лонцького, де захворів на туберкульоз легенів, пізніше в Золочівській тюрмі. За вірність католицькій вірі о. Порфирій Луцик був вивезений на заслання в Новосибірськ. Помер 9 серпня 1952 р. в Новосибірську і там же похований. Причиною смерті Слуги Божого була хвороба червінки.

Невдовзі по переході до вічности о. Порфирія Луцика, п. Богдана побачила уві сні Отця,

який просив в неї, начебто, їсти. «Той дивний сон так на неї вплинув, що вона вирішила поставити йому на сільському цвинтарі хрест, що невдовзі й зробила. Коли ж виповнилося сто років від дня отцевого народження, то йому було поставлено символічний пам'ятник», з фотографією молодого Ієромонаха Порфирія. Цей пам'ятник знаходиться між могилою батьків священика.

Життєвий шлях Слуги Божого Порфирія Луцика є для нас прикладом правдивої дороги до святості, що підтверджує п. Анна Луцик в своєму свідченні: «Він є гідний бути святим, адже дуже натерпівся за віру, і своє життя поклав за віру на засланні в Сибіру». Молимось, щоб Господь прославив Слугу Божого о. Порфирія Луцика славою Блаженних в лоні Своєї святої Церкви, бо світла і благородна особистість Отця ясно свідчить про глибоку відданість монашому і священичому покликанню в Василіянському Чині, у вірності й жертовності до кінця.

Якщо хтось має інформацію стосовно поданого кандидата до беатифікації ласкаво просимо надсилати її за адресою:

Місія «Потуляційний Центр беатифікації й канонізації святих УГКЦ»
пл. Соборна, 3а, м. Львів, 79008
тел. / факс (0322) 79-84-42

СВІТЛО РОМАНОВОЇ ПОСМІШКИ

Уляна ТИМЧУК

Коли у 2001 році вийшла друком перша тисяча книг про Романа Ковалюка «Осягнувши найбільшу любов», хтось з священиків сказав, що Роман є героєм і національним, і духовним. Його кандидатуру подавали з числом новомучеників, щоб їх визнати блаженними. Але Романа було відхилено з тої причини, що пройшло мало часу від його смерті (лише три роки), і що він є ще мало відомий. Та й потрібно, щоб Бог зробив чудо за посередництвом Романа.

Зараз ступаємо 2007 роком. Цього року, 19 лютого виповнилося 9 років від дня трагічної загибелі Романа. Про нього вже знають багато людей не лише на Львівщині, і не лише в Україні, а і далеко за кордоном. За ті роки пройшло більше десятка вечорів пам'яті Роми, вийшли друком дві книги про нього «Осягнувши найбільшу любов» та «Стежками любові». Про Романа написано близько десятка статей у різноманітних часописах, йому були посвячені кілька радіопередач, а також диски і касети «Надія безнадійних» та «Збірник дев'ятниць».

З виставою «Останній вирій» молодь Львова об'їхала міста України.

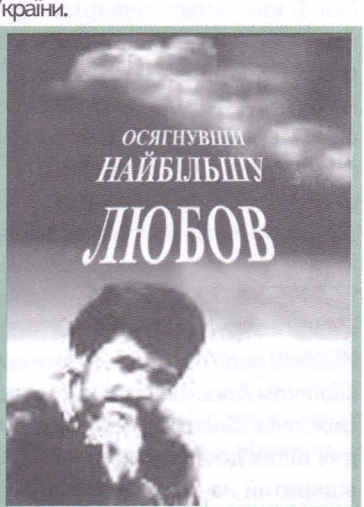

■ *Книга про Романа КОВАЛЮКА*

Цьогорічний вечір пам'яті Романа співпав з виходом у світ вже 3-го видання книги «Осягнувши найбільшу любов». Презентація цієї книги була після вста-

ви «Останній вирій» на сцені Львівського театру імені М. Заньковецької.

Вечір розпочався молитвою на вервиці до Матері Божої за Україну. У вступному слові о. Йосиф Будай, ЧСВВ, сказав, що Роман, як місіонер «їздить» по різних місцях землі. Сьогодні він до нас «промовляє» з такої великої сцени театру, а далі — про нього має знати Україна і світ. Адже він вартий цього.

Вистава «Останній вирій», написана співголовою Марійського Товариства «Містична Троянда» Богданом Балашом. Учасники вистави — це члени цього ж Товариства. Роман Ковалюк теж був членом «Містичної Троянди», що діє при церкві св. Андрія у Львові.

Вистава розповідає про молодого львів'янина, який, прожив-ши неповних 25 років, залишив яскраве світло по собі. Фізик-науковець, музикант-скрипаль, гітарист, композитор, фотограф, спортсмен... У кожній з цих галузей Роман досягнув високого рівня. Але найдорожчим скарбом Романа є його серце, яке було уквітчане великою любов'ю до Бога, до людей, до України. Роман знав англійську і японську мови, стажувався в Японії (в м. Токіо), там гідно представив і українську державу, і Українську Греко-Католицьку Церкву. Роман товаришував з японськими католиками, в одній з їх церков організував хор, де японці українською колядували і співали пісню «Просимо Тя, Діво».

За нез'ясованих обставин Роман загинув 19 лютого 1998 року в Токіо, коли повертався з університету. Його знайшли з черепно-мозковою травмою, лежачим біля дороги. А в руках він тримав вервицю...

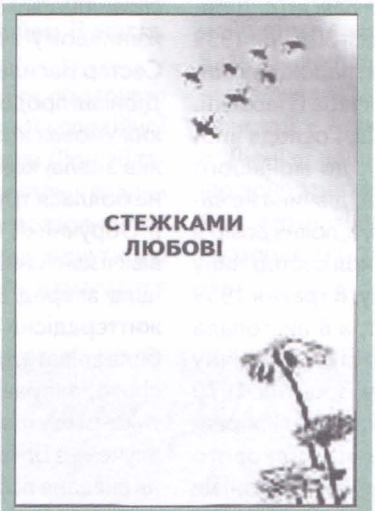

■ *Друга книга про Р. КОВАЛЮКА*

Стараннями японців, тіло Романа було перевезене до Львова і похоронене на Личаківському кладовищі. На надгробній дошці — руки з вервицею простягнуті до неба, всередині них — троянда... І слова: «Господь — це Абсолютна Любов»... Ці слова сказав Роман мамі за кілька днів перед своєю загибеллю.

«Не може сховатися місто, що стоїть на вершині гори», — це Слова Ісуса Христа. І Бог так керує, що з кожним днем про Романа знають все більше і більше людей. Недаремно цьогоріч на вечорі пам'яті в театрі імені М. Заньковецької був повний зал і балкони... Люди моляться до Романа і отримують ласки від Бога за його посередництвом.

На одному з вечорів пам'яті Романа, який відбувся у 2002 р.Б. у Львівській Богословській Академії (тепер УКУ) хтось зі священиків сказав, що Роман нагадує йому молодого італійця, святого П'єра Джорджо Фрассаті. І про Романа цей же отець сказав: «Маємо свого Фрассаті».

Роман Ковалюк є для нас і прикладом, і заохоченням, і заступником. Молімося до нього і наслідуймо його християнський дух, патріотизм, працелюбність, наслідуймо його велику і жертовну любов до Бога, до людей, до України.

ПАМ'ЯТІ СЕСТРИ ДІОНІЗІЇ САПУН

Сестри Василіянки,
м. Осієк (Хорватія)

«Згасла свічка, яка тихо догоріла до кінця, але її відблиски залишаться для мене на довгі роки», — свідчить с. Януарія про смерть нашої дорогої с. Діонізії. Блаженної пам'яті с. Діонізія Стефанія Сапун народилася 30 січня 1939 року у Боснії, у селі Дев'ятині, парохія Успіння Матері Божої, в родині Йосифа і Параски. Коли їй виповнилося 18 років, Господь вибрав Стефку собі на службу, до монашого життя. Почувши голос Божий, дівчина не вагалася і довго не роздумувала, а, повна довір'я до Бога, вступила до монастиря сестер Чину св. Василія Великого в Осієку. 8 травня 1959 року там розпочала новіціят, а 8 листопада 1961 року склала Перші обіти. На вічну вірність присягла Господеві 3 квітня 1970 року, склавши Урочисту Професію. Повіривши безмежній Божій любові і цілковито посвятивши Господеві своє життя, с. Діонізія була завжди і в усьому готова слухати Божу волю і її сповняти. Сестра була відповідальною у довірених їй обов'язках, у своїх вчинках відзначалася совісністю і второпністю. Оздобою її душі була велика любов до Бога, до спільноти, до сестер і до всіх людей. Якась особлива повага і гідність, що випливали зі свідомості посвяченого стану і Божого обрання, відбивалися в її величній поставі, притягали до неї сестер.

Як молоду медсестру, настоятелі послали с. Діонізію працювати в лікарні і так через хворих служити Розп'ятому Христу, скаліченому, пораненому, терплячому. Сестра Діонізія любила хворих, мала ніжне серце, завжди приступала до них з усмішкою та зі словами потіхи і розради.

Коли наш Блаженніший Патріярх Йосиф Сліпий був звільнений з совєтської каторги і приїхав до Риму, настоятелі послали с. Діонізію, щоб про нього піклувалася і була йому до послуг. Сестра і це доручення прийняла з готовністю правдивої Христової учениці і радо сповняла свої обов'язки, прислуговуючи Блаженнішому і працюючи у Генеральні курії Сестер Василіянок. Повернувшись з Риму, с. Діонізія продовжила працю в лікарні у нелегких умовах комуністичного режиму. Сестра, яка знала, кому повірила і для кого працює, не боялася труднощів, вірила, що з нею Бог, її Обручник і Спаситель, а особливо в найважчі хвилини. Наслідуючи Христа, с. Діонізія ішла вперед дорогою надії і любові, йшла життєрадісна і по-Божому весела. Вона любила співати, по-василіянськи «піснями, наче сіллю, заправляла працю. Запам'яталося її тихе-тихе підспівування — то душа її, щомиті злучена з Богом, співала, ніби підтверджувала сказане псалмопівцем: «Я буду Господеві співати, поки життя мого, псалми співатиму, поки буду жити. Нехай буде приємна йому моя пісня; у Господі я веселитимусь» (Пс. 103).

Коли с. Діонізія закінчила працювати у лікарні, пішла на заслужений відпочинок. Та знала і вона: доки ми живемо, немає відпочинку у Божій службі — в ширенні Царства Божого та у праці для спасіння душ. Сестра Діонізія охоче прийняла новий обов'язок, взялася до місійної праці у столиці України, Києві, де Сестри Василіянки з Хорватії в 1993 р. Б. відкрили місійну станицю на Оболоні. Там своїм тихим і непомітним життям, повним любові до Бога і людей, самопожертви, с. Діонізія продовжила своє послання — свідчити Божу присутність у світі. Вона була і залишилася до смерті правдивим світлом для світу, про яке говорив наш Божественний Спаситель.

В Києві 21 лютого 2007 року трагічно обірвалося її життя, завершилася земна ман-

дрівка. Недбало надана допомога — через ін'єкцію в ногу була занесена анаеробна інфекція, — і газова гангрена спричинила швидку смерть с. Діонізії. Сестра Діонізія була духовно дозрілою особистістю, усі передсмертні муки і болі перенесла, як і наш Спаситель, мужньо і радісно, усміхаючись смерті у вічі. Можемо сміливо сказати, що її мученицький перехід до Вічности був короною її чеснот, а смерть — вінцем її життя, відданого Богові.

Ось як свідчить с. Януарія: «Бог обдарував сестру Діонізію ласкою радісної і спокійної смерті. Я ніколи не бачила сестри Діонізії такою радісною і спокійною, як в останні години її життя... Вдячна Господеві, що дозволив мені бути присутньою біля неї і дав відчути цю радість і спокій сестри. Я навіть намагалася відкинути від себе цей спокій, але це було не в моїх силах. Я була немічною... Відчувала велику Божу присутність у с. Діонізії... Її усміхнене і радісне обличчя було для мене такою великою промовою про смерть... Смерть як радісний перехід до іншого життя, народження для Неба і Вічности...»

Своєю смертю с. Діонізія ще раз підтвердила, що «страждання нинішнього часу негідні майбутньої слави, яка має нам явитися» (Рим. 8, 18). Приклад її життя і смерті для всіх нас — це заклик жити сьогодні з Христом, для Христа і у Христі. Ми вдячні Богові за дар с. Діонізії нашій монашій спільноті і за все, що вона зробила на славу Божу і для добра безсмертних душ. Нехай їй буде вічна слава і нагорода у Господа, а між нами вічна пам'ять.

ЩАСЛИВІ ДНІ ДУХОВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Володимир ГАЛУШКА
м. Золочів, Львівська обл.

До Золочева прийшла приємна звістка про святкування 35-ої річниці священства отця Володимира Палчинського, настоятеля монастиря Царя Христа в Івано-Франківську. Отця Володимира знають в Золочеві як настоятеля, який після виходу УГКЦ із підпілля відроджував її на цих теренах.

У 1972 році, в часи більшовицького свавілля, він підпільно був висвячений на священика. На Золочівщині він таємно, по хатах, душпастирював. Мати моя родом із села Підгір'я, яке дуже сильно потерпіло від утисків режиму СРСР. Була закрита церква. Багато народу загинуло і вивезено в Сибір до і після війни. Ми ходили у восьмирічну школу в дім, конфіскований в родини Дреботій. Ми навчалися в тому домі, здобували знання, але від нас педагоги ховали правду про наших героїв і злочини режиму. А про нашу Церкву, яку плюндрували, нічого не знали. Релігія — опіум народу. Натомість, через піонерію, комсомол, партію звеличували ідола. Нам викорінювали християнські традиції, забороняли відвідувати церкву, колядувати, ходити з вертепом у Різдвяні свята, виводити гаївки на Великдень. Проте, попри заборони,

наші батьки розповідали нам всю правду і ми святкували свята в родинному колі. Також знали, як наші несвідомі люди руйнували хрести біля доріг, знищували каплиці.

Йшов 1989 рік — розвал імперії зла. Почали відкривати церкви на Золочівщині, відбувалося голодування мирян Львівщини у Москві за легалізацію Греко-Католицької Церкви, похід до церкви св. Юра та перші повернені святині, монастирі, хрести-пам'ятники. Брати з іншої конфесії неохоче і з великими труднощами віддавали наше майно — церкви, які до війни усі належали УГКЦ. В той час я перебував у Золочеві і вперше зустрів о. Володимира Палчинського біля невеличкого дерев'яного хреста поблизу церкви Вознесіння Господнього. Він відправляв Службу Божу надворі біля зруйнованої церкви, в якій колись був розташований склад. Навколо бігали агенти з райкому, а до знищеної церкви увійшов православний священик і, включивши мегафони на вікні, почав відправляти. УГКЦ не хотіли повертати навіть цієї церкви-напівруїни, але наші люди стояли біля хреста і тісним колом охороняли свого пастиря, який відправляв Службу Божу. Люди, співаючи, підтримували його. Отець добирався зі Львова різними шляхами: потягами, автомобілем, а вірні попереджали його, коли йому готували пастку. Нас не пускали до нашого храму від Зелених свят до 1 грудня.

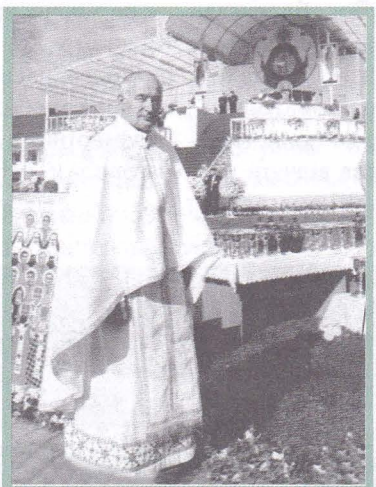

■ о. Володимир ПАЛЧИНСЬКИЙ

Люди стояли під хрестом і в дощ, і в холод, вимагаючи, щоб влада повернула їм храм, а отець скріпляв їхній дух. Ще один рік відділяв Україну від проголошення Незалежності, а це був щасливий і найвідповідальніший час пробудження і відродження української нації, який ми переживали разом з нашим отцем. Ми повертали надбання народу, упорядковували могили, висипали кургани героям за волю України. Пам'ятаю, як на Золочівській землі, на горі Білій, замайоріли синьо-жовті прапори. Зі всієї Львівщини на Підлисецьку гору (Шашкевича) прийшла молодь і дорослі, щоб вклонитися двадцятип'ятиметровому хресту на честь греко-католицького священика Маркіяна Шашкевича, який ще на початку XIX сторіччя дав поштовх прозрінню українського народу через «Русалку Дністрову», а згодом через «Просвіту», а Церква стала твердинею народу. Із здобуттям Україною Незалежності в центрі Золочева було збудовано красень-пам'ятник Маркіяну Шашкевичу — будителю духовності народу, освячений групою священиків на чолі з о. Софроном Мудрим, ЧСВВ, та о. Володимиром Палчинським, ЧСВВ.

Отець Володимир взяв на свої рамена увесь тягар духовного відродження УГКЦ на Золочівщині. Церква Вознесіння була зруйнована, без основного купола, вікон, підлоги, на ній росли дерева, гніздилися голуби. В церкві святого Миколая був музей атеїзму. З осені 1990 р. розпочалися реставраційні роботи. Запрошені спеціалісти зі Львова для зовнішніх робіт та із Закарпаття для внутрішніх. Було відремонтовано купол, плитку, сходи, огорожу, придбано особливо дорогі дзвони, названі в честь св. Василія Великого, св. Йосафата та Володимира Великого у церкві Вознесіння та на честь трьох святителів в церкві св. Миколая. У 1991 році закладено фундамент під новий монастир, а через рік — під парафіяльний дім для занять чотирьох хорів, Апостольства молитви, підготовки дітей та молоді до родинного життя. Отець організовував і керував працею

Василіянський монастир у м. Золочів

в монастирі, на новобудовах, на селі, сам працюючи. Окремі миряни постійно приходили і питали, що робити. Меценати приносили пожертви, бо знали, що роблять добру справу.

Отець Володимир Палчинський, ЧСВВ, як ігумен, започаткував монастирське життя. Спочатку в Золочеві було троє священиків, два брати і о. диякон Павло Савчук. Серед перших священиків о. Методій Скраль, о. Мелетій Батіг, о. Віталій Дудкевич, о. Ісидор Гончар, о. Діонізій Ляхович (тепер владика), о. Тарас Олійник із Бразилії, о. Матей Гаврилів, о. Ігнатій Корінець. Я спостерігав, як на очах набувала авторитет наша Церква, як люди горнулися до неї, а отець координував події. Він жартував, коли спілкувався з людьми, священиками, а коли щось нове задумував, ділився своїми планами й успіхами. Отець Володимир започаткував традицію проведення Хресної дороги вулицями міста, яку згодом підхопила Львівщина. Для єдності народу відправляв спільні молитви, панахиди, екуменічні молитви-коляди. Організував три хори при монастирі і церкві.

Прийшов час і, згідно з уставом Василіянського чину, о. Володимир був переведений у Івано-Франківськ настоятелем монастиря Царя Христа, де проявив свої здібності і здобув повагу серед людей, приносячи користь своєму краю. Крізь своє життя він, одержавши десять талантів від Всевишнього, придбав і повернув ще більше, за що заслужив похвалу. Те зерно духовності, що його засіяв отець Володимир на Золочівській землі, дало добрі сходи і передане у спадок наступним пастирям. Ми, як слухняні овечки, повинні бути покірними, щоб триматися одного стада, нашої віри, наслідування Законів Божих.

Господь наш Ісус Христос хоче, щоб ми, як одне Містичне Тіло, єдналися в любові через Заступницю грішників Матір Божу і святих. Водночас вимагає від нас берегти і примножувати багатства рідної землі плідною працею на користь родині, своїй Церкві, рідному краю, дбати і піклуватися, горнучись до рідної Церкви і слухняно виконувати настанови священиків. Бо, відвідуючи церкву, через покаяння та інші Святі Тайни, очищуємо свою душу від гріха і єднаємося з Господом нашим Ісусом Христом.

ПОДЯКИ ВІРНИХ ЗА ОТРИМАНІ ЛАСКИ

Слава Ісусу Христу!

Через часопис «Місіонар» хочу висловити щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, святому апостолу Юді-Тадею, святому Миколаю Чудотворцю, блаженному священомученику Миколаю Чарнецькому, святому Ангелу-Хоронителю, Митрополиту Андрею Шептицькому за підтримку в різних життєвих ситуаціях. Коли звертаюся до них, відчуваю, що вони приходять на допомогу, відчуваю, що відбувається більше чи менше чудо.

Одного дня (в кінці листопада 2006 року), коли звернувся до св. апостола Юди-Тадея в одному наміренні (придбати будиночок з присадибною ділянкою в селі недалеко м. Кам'янця-Подільського), через декілька годин отримав відповідь: подзвонив мій знайомий і сказав мені, що продається за невелику ціну старий будиночок із присадибною ділянкою в

с. Калиня Кам'янець-Подільського району (14 км від міста), який я зміг придбати.

За все, що було і є в моєму житті, дякую Господу Богу, Матінці Божій, Божим угодникам.

З повагою Василь Черневич
м. Кам'янець-Подільський

Щиро дякую Господу Богу, Матері Божій, св. Юді-Тадею, св. Анні, св. Філомені, св. Бенедикту, св. Герарду, св. Йосипу, св. Шарбелю за вислухані молитви і добре виношення та народження здорових діточок Андрійчика і Дмитрика.

Гнатківська Анна
с. Вороняки, Золочівський р-н.

Складаю велику подяку, честь і славу Матінці Божій і всім святим, особливо отцю Миколаю за навернення чоловіка. Молюся і прошу Бога за навернення всіх грішників.

Анна Федорків
с. Буряківка, Тернопільська обл.

Висловлюю щиру подяку Зарваницькій Матері Божій, святому Юді-Тадею за зцілення від важкої хвороби, допомогу у здачі іспитів. Моліться до святого Юди-Тадея — помічника у складних життєвих ситуаціях.

Мар'яна Мара
м. Борщів, Тернопільська обл.

Складаю щиру подяку Господу Богу, Матінці Божій, св. Йосипу, св. Анні, св. Юді-Тадею, св. Антонію, св. Бенедикту за вислухані молитви і вділену ласку.

Єва Фещак
с. Грушів, Дрогобицький р-н.

На сторінках часопису «Місіонар» складаю щиру подяку за вислухані молитви і за особливі ласки для мене і моєї родини Матері Божій, святому Антонію з Падуї, та святому Миколаю Чудотворцю.

Галина Г., м. Мукачево

Щиро дякую Господу Богу, Матері Божій, святій Анні, святому Юді-Тадею, святому Шарбелю, святій Жанні д'Арк, усім святим українського народу за вислухані молитви, безнастанну допомогу мені, моїй родині, друзям. Дякую Матері Божій Покрові за опіку над нашим краєм.

Соломія, м. Львів

Складаю через часопис «Місіонар» подяку нашому Господеві Богу Ісусові Христу, Пречистій Діві Марії, св. Йосипові, св. апостолу Юді-Тадею, отцю Піо за отримані ласки і за щасливу дорогу моєї доньки.

Володимира Покотило
м. Червоноград

Складаю щиросердечну подяку Господу Богу, Матері Божій Неустанної Помочі і блаженному владиці Миколаю Чарнецькому за вислухані молитви, безмежну ласку і заступництво від тяжкої операції.

Марія Яхницька, м. Львів

Складаю подяку Господу Богу, Діві Марії, святій Софії, її святим донькам Вірі, Надії та Любові, моєму Ангелу-Хоронителю за ласку віри, за любов, милосердя і заступництво у важких життєвих ситуаціях.

Надя Василів, м. Львів

Висловлюю щиру подяку Господу Богу, Пречистій Діві Марії за вислухані молитви. За посередництвом отця Василя Тучапця я одужала. Моя сестра лікувалась, стала задихатись, ніхто не міг порадити. Я просила о. Василя про молитву. Сестра стала дихати і сказала: «Чудо! Ніхто не міг порадити, нічого не робила і вільно дихаю.» Тоді я розповіла, що о. Василь молився. Вона дуже дякувала.

Михайлина

Складаю невимовну подяку св. Юді-Тадею за заступництво і молитву, за постійну допомогу при кожному зверненні до нього у будь-якій, навіть безнадійній ситуації. Дякую

також всім небесним силам!!!

Марта Костецька, м. Львів

Висловлюю подяку Ісусові Христові, Матері Божій Неустанної Помочі, святим заступникам: св. Йосифові, св. апостолові Юді-Тадею, св. Венедикту, св. Філомені та іншим святим за вислухані молитви, опіку й отримані благодаті.

Наталя Гев'юк, м. Дрогобич

Прошу прийняти цей лист як подяку Небесному Отцю, Пресвятій Богородиці, всім Святим, за вислухані молитви та отримані ласки у Великому Пості.

Микола, м. Львів

Три роки тому я пообіцяла усім святим подякувати за вступ мого сина до інституту без жодної копійки. Тож виконую свою обіцянку і складаю щиру подяку Всевишньому Господеві, Синові Божому Ісусу Христу, Матері Божій, св. апостолу Юді-Тадею, який мені дуже допоміг і усім святим, до яких молилася при вступі сина до Політехнічного. Ще щиро дякую Матері Божій за пораду, куди послати вчитися молодшого сина. Дякую усім святим за їхню доброту і ласку до мене грішної.

Надія Дзюба
с. Межиріччя

Подяка Господу Богу Ісусу Христу, Пречистій Діві Марії, а також святим заступникам св. Анні, св. Терезі від Дитятка Ісус, св. Антонію, св. Юді Тадею, св. Йосифу за вислухані молитви.

Мирослава, м. Сокаль
Львівська обл.

МІЙ СПОГАД ПРО ОТЦЯ ПЕТРА ШЕШУРАКА

Зиновій МАРЧУК

У жовтні минулого року відбулась XII Міжнародна проща Вервиці. Усе, що я розповім, відбулося на Івано-Франківщині. Біля Тисмениці є с. Пшеничники, й там недалечко є с. Погоня, що славиться здавна як відпустове місце. Ми неодноразово приїжджали до о. Петра у Пшеничники на Богослужіння до нього додому, бо знали його добре із часів підпілля нашої Церкви. Одного разу, а було це у 60-х роках XX століття, після однієї недільної відправи у пообідній час, отець Петро згадав цікавий випадок із свого, ще тоді молодого, священичого життя. Було це до 1939 року. Приснився йому такий сон: стоїть отець Петро перед темною ямою, але не впав у неї, бо раптом його заслонила гарна Пані в білому. Після цього сну отець Петро трохи переживав і думав, що б той сон міг означати.

Настала осінь «золотого» вересня 1939 року. У села входили радянські війська. І раптом хтось вистрелив їм назустріч. А вони, недовго думаючи, зібрали біля 10 заручників, серед яких був і отець Петро, й повідомили, що, якщо негайно не признаються, хто стріляв по них, «освободітєлях», то їх усіх зараз же розстріляють на місці. Наш отець Петро тут же згадав свій сон і почав молитися до Матері Божої. І раптом до усіх біжить радянський старший за чином і кричить до вояків здаля: «Нє стрєлять, атставіть, ето — ошибка!» І всі ці заручники залишились живі.

Пізніше отець Петро щасливо пережив Другу Світову війну і повоєнне лихоліття. І гарно прожив ще потім біля 80 років; але точно не можу згадати, бо наші життєві шляхи розійшлися...

Взагалі треба сказати, що наші рідні в минулому знали багатьох монахів і священиків — ми були дуже віруючими людьми. Я збирав і

запам'ятовував різні життєві пригоди, бо цікавився таким і любив це знати. І оце мені згадалася і не давала спокою ця давня подія. Тому я і розповідаю її зараз, через багато-багато років, бо це є нашим незабутнім минулим.

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Звертається до вас церковна громада с. Званівка Артемівського р-ну Донецької обл., читачі улюбленого журналу «Місіонар», за який ми вам дуже дякуємо.

Дуже просимо шановну редакцію на сторінках Вашого журналу висловити щиру подяку нашому священику о. Софрону Попадюку, ЧСВВ, який прикладає дуже багато зусиль для релігійного і національного відродження нашого села. Ми надзвичайно щасливі, що маємо свою церкву й такого доброго та розумного священика, який згуртував нашу молодь, який вчить наших дітей, опікується нашими родинами, єднає нас. Низький уклін отцю Софрону за терпіння, любов, велику виховну роботу.

Бажаємо отцю Софрону щоб Мати Божа охороняла від усього злого і посилала щастя, здоров'я та багато-багато років життя.

Парафіяни с. Званівка

ЖИТТЯ У СЛУЖІННІ БОГУ

Зиновій ДРИМАЛОВСЬКИЙ

В далекому 1922 році 15 серпня в родині Михайла Процев'ята і Анни (Дрималовської) народилася перша дитина — донька, якій з Божого благословення дали ім'я Марійка.

Дівчина росла кмітливою, працьовитою, релігійною. На розумові здібності дівчинки звертав увагу родичам тодішній директор школи п. Дебера, і просив батьків посилати дівчинку на подальшу науку. З появою в родині дітей (було їх шестеро) Марійка стала допомагати родичам в усьому, особливо доглядати за молодшою сестричкою Паранею, яка від народження не могла ходити. Коли Марії було 14 років, керівник церковного хору М. Шупяний, почувши на Літургії її співучий голос, запросив її до церковного хору, де вона разом з батьком співала. Часто брала участь у виставах, які на той час часто проводились в сільській читальні. В її пам'яті залишився виступ в м. Самборі при коронації св. Богородиці, яку проводив єпископ Й. Коциловський. Разом з своєю Матір'ю вона належала до згромадження «Найсвятішого Серця Ісуса», брала участь в адорації.

Настав 1939 рік. Перед самим весіллям її нареченого призвали в радянську армію, з якої він вже не повернувся — загинув у військових совєцьких лагерях як борець за волю України.

У тяжкі повоєнні роки Марія, як рівно ж тисячі галичан, тяжко працювала в колгоспі на фермі.

Але тяжка праця в колгоспі не зламала її надії на краще майбутнє неньки України.

Через усе своє життя вона пронесла велику любов до свого народу, до України. На старість залишилась самотньою.

Завжди радо спілкувалася з парафіянами, жертвувала все, що мала, для церкви — ризи, св. Євангеліє, яке посвятив кардинал М. Любачівський. Лягаючи і встаючи, просила св. Богородицю, щоб заопікувалася нею і забрала її з собою в день свого Успіння. Так і сталося. 26 серпня 2001 року вона відійшла у вічність, а похоронили її 28 серпня на Успіння св. Богородиці. Вічна їй пам'ять.

ЗАПИТУЄТЕ - ВІДПОВІДАЄМО

Відповідає о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Чому цього року празник Пасхи всі християни світу святкують разом?

На встановлення дати Пасхи впливають три чинники: 1 — дата єврейської Пасхи, 2 — весняне рівнодення, 3 — дата першого весняного повнолуння.

Первісна Церква празник Пасхи святкувала разом з євреями у чотирнадцятий день місяця Нісана, тобто першого весняного місяця. А вже в другому столітті християни почали святкувати Пасху пізніше від євреїв. Перший вселенський Собор в Нікеї 325 р. вирішив, що всі християни повинні святкувати Пасху в першу Неділю після весняного рівнодення і повнолуння, а також після єврейської Пасхи. І від тих пір дата святкування Пасхи у християн установлюється згідно з астрономічним кругообігом місяця. А євреї і надалі керуються у визначенні дати Пасхи як місячним, так і сонячними кругообігами(1).

Як відомо, астрономічна весна розпочинається 21 березня (весняним рівноденням), і тому за новим (григоріанським) стилем Пасха найскоріше може мати місце щойно 22 березня, а найпізніше 25 квітня. А оскільки ми (більшість греко-католиків і майже всі православні на світі) дотримуємось старого Юліанського календаря, який був не дуже точний вже з самого свого початку, і в якому до цього часу набігло вже 13 днів спізнення, згідного з астрономічним початком весни, то і дата Пасхи іноді в нас припадає пізніше, ніж у християн, які дотримуються нового, тобто григоріанського календаря.

Отож всі християни, які дотримуються юліанського календаря, Пасху можуть святкувати найраніше 4-го квітня, а найпізніше — 8-го травня. Наприклад, цього року перше весняне повнолуння випадає на 2 квітня, а неділя після нього припадає на 8 квітня, і саме в цю неділю святкуємо празник Пасхи, тому що вона є після єврейської Пасхи, і вона також є після весняного рівнодення і після весняного повнолуння. В цім році випало так, що ці умови одночасно сповнилися як для християн, які дотримуються Григоріанського стилю, тобто нового календаря, так і для всіх інших християн, які дотримуються Юліанського, тобто старого календаря. Ось тому всі християни світу свято Пасхи цього року святкують разом.

Таке співпадіння у святкуванні Пасхи не є рідкісним випадком. Наприклад, в цьому столітті Пасху святкували всі християни разом вже в 2001 і в 2004 роках. До ювілейного 2025 року Пасху святкуватимуть всі християни разом ще в 2010, 2011, 2014, 2017 роках і, власне, в ювілейний 2025 рік (2).

Через те, що не завжди згадані вище три чинники співпадають разом так гарно, як цього року, то християнам, які дотримуються

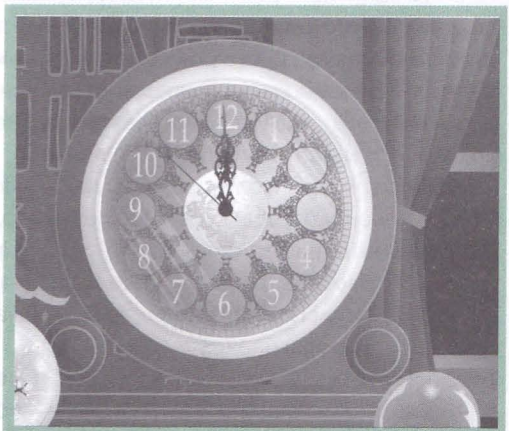

■ *... 21 березня (весняне рівнодення)*

■ *Народні звичаї святкування Великодня*

старого календаря доводиться святкувати Пасху деколи з одним тиждень, деколи з чотирма, а деколи навіть п'ятьма тижнями різниці. До ювілейного 2025 року, християни, які дотримуються старого календаря, святкуватимуть Пасху вісім разів на один тиждень пізніше від християн, які дотримуються нового календаря; один лише раз в 2021 Пасха буде на чотири тижні пізніше, і чотири рази аж на 5 тижнів пізніше.

Чому в нашому календарі написано, що в Світлий Тиждень триває заборонений час, тоді як вже посту немає?

Вже в п'ятому столітті як Церква, так і держава, забороняли протягом цілого Світлого Тижня театральні і циркові забави. А в VII столітті Вселенський Царгородський II собор в правилі 66-му наголосив, що від Пасхи до Томиної Неділі не можна влаштовувати ні кінських перегонів, ані інших публічних видовищ. Натомість закликав до участі в церковних богослужіннях, в співах і псалмоспівах, щоб християни раділи і торжествували з Христом, Який переміг смерть. Наша свята Церква дуже вміло поєднала цю всенародну радість із староукраїнським звичаєм весняних пісень і танців, об'єднавши їх в так звані гаївки, які відбуваються, як правило, на церковному подвір'ї протягом згаданого тижня, ба навіть і довше. Ось чому добрі християни не повинні протягом Світлого Тижня брати участь у світських забавах, зокрема дискотеках та весіллях, бо вистачить гаївок (3).

---

1 В євреїв місяць Нісан, є не завжди нашим березнем, а інколи буває навіть квітнем, тому що в часі сонячного року, який в нашому календарі складається з дванадцяти місяців, інколи буває тринадцять повнолунь і те тринадцяте повнолуння, додається в них завжди на початку весни. Наприклад, цього року в червні матимемо два рази повнолуння: 1 і 30 числа. З того приводу єврейська Пасха припадає не завжди в той самий час весни, але посувається, а разом з нею і християнська Пасха посувається, адже, згідно постанов Нікейського Собору, християнська Пасха мусить бути після єврейської.

2 Сподіваймося і молімось, щоб до згаданого ювілею всі християни, які дотримуються старого календаря, збагнувши, що не має жодного сенсу триматись календаря, який відстає на тринадцять днів за сонцем, згодились прийняти новий календар, як це вже зрештою зробила православна Греція та деякі інші православні Церкви. Після такого відважного і мудрого кроку всі християни на світі відзначали б завжди разом не лише Пасху, але і Різдво та всі інші празники церковного року.

3 До речі, після празника Різдва, навіть не один, а майже два тижні триває такий самий заборонений час, який закінчується Йорданськими Святами, без огляду на те, що в цей період припадає загальниця за винятком Навечір'я Богоявлення.

ІСТОРІЯ КАЛЕНДАРЯ

Олег МАКАР,
магістр теології

«Календар — це така річ, яку не в змозі пояснити ні логіка, ні астрономія» (Е.Бікерман)

Слово «календар» походить від латинського caleo — проголошую та calendarium — боргова книга. Перше нагадує нам, що у Стародавньому Римі початок кожного місяця проголошували окремо, друге — що першого числа місяця тоді було прийнято виплачувати відсотки за борги.

У час перебування Юлія Цезаря в Єгипті цариця Клеопатра рекомендувала йому знаменитого олександрійського астронома та математика Созигена, якому доручили створити календар. Починаючи від 153 року до Різдва Христового, 1 січня вступали у свої права наново вибрані римські консули. За свідченням грецького письменника Макробія (V століття), п'ятниця 1 січня 45 року до Різдва Христового співпала з новомісяччям, що відбулося о 18 годині 16 хвилин, а тому відлік за Юліанським календарем розпочався саме тоді, хоч належно функціонувати він розпочав з суботи 1 березня 4 Року Господнього. Юліанський календар має свої переваги, передовсім циклічну простоту: ідентичність 28 річного календарного періоду та 532-літня повторність Пасхалії (=28x19), проте, надто швидко в ньому зростає невідповідність календарних дат конкретним порам року.

«Прогрес астрономії помножує в наших душах хвалу Богові» (Галілео Галілей)

Проміжок часу між двома послідовними проходженнями центра диска Сонця через точку весняного рівнодення називається справжнім, або тропічним роком. Його тривалість дорівнює 365 днів 5 годин 48 хвилин і 46 секунд, або 365,2421988 доби. У 1582 році весняне рівнодення припадало вже на 11 березня юліанського календаря. Тому, за проектом італійського математика та лікаря Луіджі Ліліо Гараллі (Алоізія Лілія), викладача медицини університету міста Перуджі, щоб повернути весняне рівнодення 21 березня на його календарне місце, папа Григорій XIII (Уго Буонкампеньї — колишній професор канонічного права Болонського університету) енциклікою «Inter gravissimas» від 24 лютого 1582 року скасував тодішню розбіжність, що становила 10 днів у такий спосіб: після четверга 4 жовтня настала п'ятниця 15 жовтня. У Григоріанському календарі за 400 років накопичується надлишок у 2 години 53 хвилини, тобто за рік похибка становить 26 секунд замість 11 хвилин 14 секунд Юліанського календаря. Початок весни у календарі нового стилю, тобто момент проходження центру диска Сонця через точку весняного рівнодення, у кожному 400-літті зміщується на 1,6954 доби та коливається в межах 3 днів, а тому й похибка в одну добу тут нагромаджується за

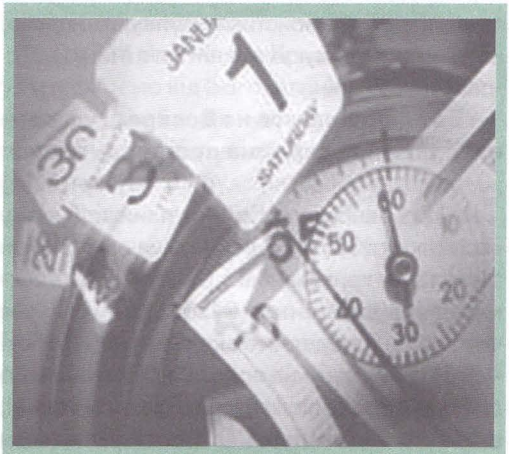

■ *Календарний стиль. Старий чи новий?*

близько 3300 років, що таки точно відображає «астрономічні події». Григоріанський і Юліанський календарі, властиво, не два окремі календарі, а, радше, два стилі — новий стиль і старий стиль того самого календаря, у яких всі роки, що кратні чотирьом, мають не 365, а 366 днів. Додатковий день «приховують» між 24 і 25 лютого і називають його bis sextum Kalendas Mart — «двічі шостий до березневих календ». Додатковий рік пізніше був названий annus bissextus, звідки і походить простонародне слово «високосний». У Григоріанському календарі простими вважаються всі роки століть (1700, 1800, 1900), але винятковими є ті, число яких при відкиненні двох нулів ділиться на 4 без залишку (1600, 2000). Саме тому останній рік другого тисячоліття від Народження Ісуса Христа в обох календарях вважався високосним, а якщо в XXI столітті не буде здійснено новітньої календарної реформи, то до понеділка 1 березня 2100 року різниця вищезазначених календарних стилів становитиме 13 діб. II Ватиканський Собор у середу 4 грудня 1963 року більшістю голосів (2057 проти 4-х) заявив, що «не заперечує наміренню ввести у громадянському суспільстві вічний календар» замість сучасного Григоріанського, однак без упущень у переліку днів безперервного плину через роки та століття, адже християни святкують неділю, юдеї — суботу, мусульмани — п'ятницю.

«Бо якщо Христос не Воскрес — даремна віра ваша, даремна проповідь наша» (1Кор 15,14)

На I Вселенському Соборі, який відбувся у місті Нікея в 325 році, всі Церкви погодилися святкувати християнську Пасху: 1) після весняного рівнодення (21 березня); 2) не святкувати її з юдеями в один день (14-15 Нісана); 3) святкувати не просто після весняного рівнодення, але після першої місяцевої повні, що настає по рівноденню; 4) святкувати після першого весняного повномісяччя не інакше, як першого дня тижня, тобто в неділю, коли Христос воскрес.

Юліанський календар введений в Церкву не завдяки Святому Переданню, чи рішенням церковного Собору. Запроваджений Юлієм Цезарем ще до Різдва Христового, календар був для всієї Римської імперії універсальним для всіх народів, незалежно від їхніх релігійних вірувань. Саме зручність і зрозумілість цього календаря сприяли тому, що християнство у IV столітті прийняло Юліанський календар за основу церковного.

У 45 році до Різдва Христового, коли був започаткований Юліанський календар, весняне рівнодення припадало на 23 березня. 7-11 разів за кожні 19 років православна Пасха святкується не в першу, а в другу неділю після першої весняно-астрономічної повні, бо при обчисленнях дати Пасхи беруть до уваги не реальне астрономічне явище, а готові таблиці повней у 19 річному циклі, які було складено 1500 років тому, а тому Пасха східного обряду буває в межах від 4 квітня до 8 травня нового стилю. До 1582 року пасхальна повня насправді змістилась на 4 дні, адже в Юліанському календарі добова похибка в місячному циклі справджується через 310 років. Прийнято говорити, що стосовно астрономічно визначених пір року старий стиль відходить вперед, тоді як стосовно дат цього стилю ті чи інші річні астрономічні явища зсуваються назад. За кожні 3800 років (=128x30) юліанський календар відставав би на цілий місяць, а після приблизно 41 тисячі років весняне рівнодення, обійшовши усі сезони повернулося б до вихідної дати. За кожні 3800 років старостильний календар відставав би від пір року на цілий місяць! А в календарі Григоріанському за цей же час маємо зміщення відповідно на одну добу і — усього півмісяця.

Канонічних правил календаря не існує! Християнська Пасха західної традиції перед або разом з юдейською, котра тепер, згідно нового стилю, випадає між 26 березнем і 25

■ *Ангел сповістив Благодатній...*

квітнем, є причиною того, що Східні Церкви не переходять на Римо-Католицьку Пасхалію. Однак 318 Нікейських отців були дуже далекими від думки ставити християнську Пасхалію в яку б то не було залежність від юдейських календарних розрахунків та юдейської релігійної практики, тим більше, що початок єврейського Нового року за кожні 231,5 років зміщується вперед на одну добу щодо дат Григоріанського календаря, в Юліанському — на одну добу назад за 314,5 років.

У Київській Русі до 1492 року новоліття розпочинали весною, бо за давньоруською чи константинопольською ерою вважалося, що у п'ятницю 1 березня 5508 року від Створення Світу чи до Різдва Христового Господь Бог створив людину. Російська Православна Церква також знала прецеденти календарних стилів та літочислень. Так, Новий рік розпочинався 1 березня від 1343 року, а вже у вересні 1492 року в Москві, коли не справдилися передбачення щодо кінця світу наприкінці 7000 Року Божого, церковний собор прийняв рішення перенести початок року з 1 березня на 1 вересня 7001 року від Створення Світу. Цар Петро I, указом від четверга 19 грудня 1700 Року Господнього (=7208-5508), переніс початок року на 1 січня та запровадив у Російській імперії лічбу років від Різдва Христового, а в Україні літочисленням Anno Domini послуговувалися ще з 1364 року.

Різдво Ісуса Христа — велике християнське свято на спомин Народження Сина Божого в Вифлеємі святкується 25 грудня, хоча Схід, як згадує святий II століття Климент Олександрійський, це торжество відзначав 6 січня разом із йорданським Богоявленням (Ἐρίτζ-нейб), а на Заході воно відзначалося 24 грудня під назвою Natalis. Чому саме Західна Церква почала святкувати його в наближенні до зимового сонцестояння та відомий язичникам як «день непереможного сонця», або культ Мітри, який римляни запозичили зі Сходу? Деякі дослідники намагаються поставити це свято в зв'язок із юдейською ханукою або римськими сатурналіями, але ці припущення довільні. Достовірний факт: 25 грудня сповнюється 9 місяців від 25 березня — Благовіщення, Боговтілення, котре було первинним Різдвом, а звідси випливає намір привести ці дати у зв'язок зі звичайним часом вагітної жінки у виношуванні дитини. Можливим є те, що Народження Ісуса Христа перенесено на 25 грудня з метою боротьби із культом Мітри, який вшановував народження бога сонця, а Різдвяний Тропар це засвідчив такими словами: «ним і ті, що зірками послуговувалися, від зірки навчилися поклонятися Тобі — Сонцю Істини».

Вже у 354 році Різдво Христове святкували у Римі окремо від Богоявлення. Захід, запозичивши дату 6 січня — Єпифанію, іменував її поклонінням Немовляті Ісусу східних мудреців, яку з часом було названо святом трьох царів. Запозичення Сходом у Заходу римського святкування Різдва Христового пояснюється тим, що в боротьбі з аріанством усе більше підсилювалося значення Явлення Бога в Плоті; звичайно, необхідним було окреме свято Різдва Христового, яке було б приурочене непересічній події, пов'язаній з печерою та яслами. За однією із версій святого Климента Олександрійського, Христос

Народився 19 травня 1 року до християнської ери або 17 червня 7 року до нашої ери. Крім вищезгаданих датувань олександрійський богослов розглядав вірогідність ще двох дат: 12 березня та 18 листопада 2 року до нашої ери. Різдвяна ніч начебто вказує на те, що Спаситель Народився між березнем і листопадом, бо зимою, з листопада до березня, палестинські пастухи заганяли тварин бодай на ніч під дах. Хоча чи можливим є те, щоб перепис здійснювався у час сприятливий для польових робіт або у великі юдейські свята? Однак, хіба природнокліматичні катаклізми не могли б надати різдвяній містерії історико-хронологічних подій аномального, а навіть до неможливості виняткового забарвлення? Протестантський письменник Фаррар пише: «Безпідставно намагатися відшукати місяць і день Різдва. У нас немає ніяких даних, щоб визначити їх хоча б приблизно», тим більше, що папським архіваріусом Діонісієм Малим — нижньодунайським монахом скіфського походження із Добруджі — лише у 525 році від Різдва Христового було запроваджено літочислення Anno Domini з можливою похибкою в декілька років, адже цар Ірод помер напередодні юдейської Пасхи у 4 році до нашої ери, як це підтверджується місячним затемненням.

Досконало знаючи як минуле, так і майбутнє, Ісус Христос вважав за потрібне приховати від Своїх послідовників ті ознаки Свого земного життя, які могли б стати об'єктами поклоніння та замінити собою поклоніння Богові в дусі та істині. Так, під покровом часу сховані точні дати Різдва та Воскресіння Христового. Просте зіставлення історичних подій у Римській імперії й астрономічних та космічних явищ, які супроводжували земські епохальності Боголюдини, вказує на те, що Спаситель Народився начебто кількома роками раніше початкового відліку літочислення A.D., котре безпосередньо межує з ерою Ante Deum — до Господа, запропонованою у 1627 році французьким ученим Д. Петавієм або Пето. Перший рік A.D. безпосередньо межує з першим Роком Господнім, а кількість років до християнської ери зростає в міру віддалення у минуле. Місяці ж, числа і дні тижня лічать уперед в літочисленнях як від, так і до Різдва Христового.

ХРЕСТИК СПАСІННЯ

Мар'ян КОВТКО

Мій дідусь по батьківській лінії, Ковтко Микола, уродженець с. Заріччя Мостиського району, під час Першої світової війни воював на італійському фронті в Альпах. Бої були важкими і виснажливими. Найбільше втрат було не так від куль, як від каміння, яке летіло увсебіч від розриву снарядів. Воно калічило і ранило людей, і ніде було заховатися від нього.

Якось, захопивши плацдарм у ворога, вояки полегшено зітхнули. Нарешті можна було відпочити від безперервних боїв. Полк розташувався у захоплених казармах. Після вечірньої перевірки солдати пішли спати. Лише вартові несли свою службу.

Дідусь, після довгих безсонних ночей, міцно заснув, змовивши перед цим молитву і подякувавши Богові за здоров'я і за те, що зберіг його життя.

Раптом серед ночі йому приснився сон. «Вставай чимшвидше і йди на плацдарм, там лежить хрестик, знайди його і забери, бо по ньому ходять люди й топчуть його!» — промовив виразно чийсь голос. Відкрив очі — нема нікого. Що б це могло означати? Інколи

■ *Дідусь побачив, що це — ХРЕСТИК!*

людині так лінь вчасно піднятися. Тільки-но дідусь заплющив очі, як той самий голос пролунав знову: «Вставай! Іди, не барися, бо часу мало!» Тоді втому дідуся мов вітром здуло.

Він хутко піднявся і вийшов на широке подвір'я, залите місячним сяйвом. Коли трохи пройшовся по плацу, вдихнув чисте гірське повітря, дрімота швидко минула. Відійшовши від казарми, де спали солдати, на кілька десятків метрів, дідусь поглянув униз. На освітленій місячним сяйвом землі щось зблиснуло. Схилившись нижче, він побачив річ, яка виблискувала тьмяним світлом. Дідусь копнув її ногою і побачив, що це — ХРЕСТИК! От диво! Дідусь оглянувся. Навколо нікого не було. Тихо і спокійно. І, коли він нагнувся, щоб підняти із землі той хрестик, то в цей момент, серед нічної тиші, пролунав оглушливий вибух. «Що це таке?» — майнула у нього думка. І, коли дідусь озирнувся, то збагнув, що казарма, з якої він тільки-но вийшов, злетіла в повітря. Загинули всі, хто там був, лише він врятувався.

Міцно стиснувши срібний хрестик у руці, дідусь аж тоді зрозумів, що трапилося.

Після закінчення війни він повернувся додому з цим хрестиком і розповів односельцям про своє чудесне спасіння. Носив його на грудях, прив'язавши до нитки. Завжди, майже щонеділі, ходив до церкви дякувати Богові й Ангелові-Хоронителю за своє спасіння.

Дідусь прожив довге і щасливе життя, майже 102 роки. Помираючи, він наказав, щоб цей хрестик, хрестик спасіння, поклали йому в труну. З цим хрестиком його й поховали.

ПРИЙШОВ ДО СВОЇХ, ТА СВОЇ НЕ МОГЛИ ПРИЙНЯТИ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Весняною порою отець Михайло тихою ходою наближався до свого рідного села. Цілих шістнадцять років минуло з того часу, як не з власної волі він перебував далеко від своєї Батьківщини. Арешти, табори, сибірські заслання — все це пережив невеликий на зріст, але сильний духом отець Михайло.

Час біжить невблаганно, швидше ніж буйний вітер серед дерев, швидше навіть ніж людська думка. Він згадував своє дитинство, свою молодість і навчання в духовній семінарії, які здається були зовсім недавно, а сьогодні, зістарівшись, з сивиною на скронях, переживає своє повернення до рідної оселі. До кого? Де знайде свій притулок? Як сприймуть його односельчани? Жорстокий закон перемін цього світу пригнічує його збололілу душу. Філософія і мудрість залишились як давнє навчання на студіях у семінарії. Все минає. Не можемо встановити межі між світлом і тінню, які взаємно перехрещуються, як наші долі, а тим більше не можемо провести лінію поділу між днем та ніччю, між молодістю і зрілим віком, чи старістю. Наше життя схоже на буйність сил гірської чистої води, яка потоком вирує з гір, переходить у

тихий плав рівнинної ріки, яка несе свої води в безмежні морські простори. Жорстокий закон перемін огортає усі людські сотворіння. Незмінною є лише створена Богом наша безсмертна душа. Закінчуються найдовші шляхи людських доріг, ріки мають свій початок і кінець, заплющуються широко відкриті очі, душа повертається до свого Творця.

Роздумуючи про життя земне і вічне, о. Михайло увійшов у своє рідне село, яке не змінилося на перший погляд, але внутрішньо майже кожне подвір'я зазнало змін. На дворах не було великих господарських стодол, а натомість скрізь були грядки, засаджені городиною. На деяких подвір'ях не було зовсім будинків, тільки садки нагадували, що тут проживали колись добрі господарі, які тепер вивезені у Сибірські та Казахстанські простори.

Йдучи вулицею села, він перший вітався із своїми односельчанами, але вони його не впізнавали.

Ось вже і його подвір'я, де проживала рідна сестра. Вона теж, як багато інших, зазнала репресій і вся її сім'я була виселена аж на Далекий Схід.

Отець Михайло підійшов до криниці, тут вклонився і поцілував рідну землю. Довго молився, вдивляючись на пагорб з правої сторони, де за деревами виднілась невеличка дерев'яна церковця. Отця зауважили сусіди.

■ *...отець довго молився*

Вони бачили, як він, кланяючись, цілував землю, а потім набирав із криниці воду, і після молитви, обливався водою і пив її. Тоді сусідка підійшла і запитала:

— Ви, напевно, не з наших сторін? Звідкіля подорожуєте?

— Ага, а Ви не Марія Мацькун? Не впізнаєте мене?

— Я Катерина, її сестра.

— А я Михайло, що народився тут, з Сибіру прибув.

— То Ви той Михайло, що вчився на священика, а потім приїжджали до нас на Великдень і правили Службу Божу. Пам'ятаю я Вас. Дуже змінились. Вас ніхто тепер не впізнає. Я покличу зараз людей, а ви тут почекайте.

Через декілька хвилин на подвір'ї вже зібралося багато людей. Одні розмовляли з отцем, інші весь час запитували, а ще інші споглядали і слухали цікаві розповіді.

— Немає в нас священика, церкву закрили на замок. О, якби-то Ви в нас були священиком...— розводила руками жінка, запитуючи водночас про згоду.

— Так, але, на жаль, я не маю права проживати на рідній землі. Я лише приїхав відвідати рідне село. Ось піду і біля церкви помолюся, усього три дні мені дозволили бути у рідних краях, бо так, як у тій пісні співається: «Хоч, здається, не в кайданах, та все ж не на волі.» Життя швидко минає. Ще оглянутися не встиг, як уже сивина, старість, слабість, роки, каторга...

— А що найбільше Вам запам'яталося, отче, коли Ви перебували у тюрмі? — запитала з цікавості одна жінка.

— Що було, то було... Все забулось. Та я бачу, що ви тут теж добра не зазнали. Мені все це відомо. Жаль, що роки швидко проминули, а мені здавалося, що так багато маю чогось доброго здійснити у житті.

— А все-таки? — наполягала жінка.

Отець Михайло витягнув з кишені вервицю, показав її усім і почав розповідати:

— За допомогою цієї вервиці Мати Божа мене врятувала. Це було на початку мого перебування в таборі. Навколо тайга, де ми рубали ліс, тобто заготовляли деревину. Робота важка, на морозі, а спали в бараках. Мене, як меншого, поселили на другому ярусі. Посередині стояла бочка, у якій постійно горіли дрова. Це була свого роду така піч. Хто далі був від неї, мерзли і спали одягненими.

Одного разу у лісі до мене підійшов якийсь в'язень і повідомив мене:

— Стережись, тебе програли в карти...

Мені важко було у те повірити, але він переконливо сказав це і відійшов до своєї бригади. До речі, в цьому таборі були всілякі злочинці і рецидивісти, тож такі випадки часто траплялися. Я тільки не знав, де цей вирок має бути виконаний, і тому тримався своєї бригади і сказав своїм друзям, щоб оберігали мене. А сам нікуди від них не відходив. На роботу в тайгу нас вивозили вантажівкою. І тут, в кузові, я завжди намагався бути у групі людей. Молитва не сходила з моїх вуст. У своїй душі час від часу зворушував щирий жаль, виконуючи перед тим іспит совісті, і приймав духовне причастя. На все Божа воля, думав собі. Часто повторював слова Христові: «Хай не моя, а Твоя буде воля!» (Лк. 22, 42)

А це було однієї ночі. Мороз був дуже сильний і мені було холодно на нарах. Я молився і перевертався з боку на бік, і ніяк не міг заснути. Заскрипіли двері і в барак хтось увійшов. Впавши на коліна, я, як звичайно, почав відмовляти вервичку. Від дверей між рядами нар ішов чоловік. На ньому було біле простирадло з двома дірками для очей. Під простирадлом було видно, як цей чоловік тримав у правій руці кухонний ніж. Я від жаху завмер — явна смерть. З рук не випускаю вервицю і вимовляю тільки два слова: «Ісусе, Маріє!» Цей чоловік махнув мені рукою, подаючи знак, щоби я злазив з нар. Я мовчав і благав своїм поглядом пощади, а потім перехрестився і бив себе в груди, тихо кажучи:

■ *За допомогою вервиці Мати Божа мене врятувала*

«Боже, милостивий будь мені грішному!..» Він дивився на мене, а я на нього. Не знаю, скільки часу це тривало, але він опустив очі вниз, обернувся і тихою ходою пішов до дверей. А я все ще не випускав вервиці з рук і вимовляв тільки імена Ісуса та Марії. Молитися мені було важко. Так я просидів до ранку. А вранці, як завжди, підняли всіх і після сніданку знову повезли в тайгу. Я мовчав і нікому не розповідав про цей випадок. Тільки ходили чутки, що десь зарізали двох чоловіків, а я собі думав, що мав би бути третім. За що? Відповіді на це питання не знаходжу. Там завжди можна було почути: «Тайга — закон, ведмідь — господар». На жаль, цим господарем не є ведмідь, а людина, викривлена і зіпсута гріхом. Та й у нас люди не кращі. Одних вивозили в Сибір, інші були цьому раді і говорили потайки, що так їм і треба. Світ — це завжди боротьба між добром і злом, а полем цієї боротьби є наша душа. Тому не зневірюйтесь. Бог завжди перемагає сатану.

На дворі зібралося багато людей і всі зацікавлено слухали розповідь о. Михайла.

— А може вже вистачить говорити. Ходімо до церкви, бо молитися треба, — говорив спокійно отець. А потім додав: — А пізніше підемо на обід, чи вже буде вечеря. І всі разом пішли до старої дерев'яної церкви, на зачинених дверях якої висів великий замок.

— Тож подякуймо Господеві за дар життя, за

дар хрещення і за наші терпіння.

Отець Михайло перехрестився і почав своїм старечим голосом Молебень до Пречистої Діви Марії. Після Молебня отець навіть виголосив коротку високодуховну проповідь про заступництво Матері Божої. Отець Михайло почував себе між своїми людьми, як вдома, і ночував у своїх добрих сусідів.

Наступного дня, після сніданку, до о. Михайла завітали голова сільської ради з дільничним міліціонером і строго повідомили:

— Сьогодні ви повинні покинути наше село згідно з вказівкою нашої влади. Ось вам документ.

Отець спокійно вислухав представників влади і тихо промовив до них:

— Усі ми раби Божі. Усяка влада від Бога і тому треба слухатись. Я ще побуду годиночку з людьми і залишу свої рідне село з вашого наказу.

Люди хотіли провести отця, та він різко відмовився, щоб їм не зашкодити.

— Залишайтеся з Богом, а я піду служити таким, як ви, — говорив отець Михайло, залишаючи своїх односельчан.

— Знову дорога. Що чекає мене на цій дорозі? Таємниця життя. Та я не сам. Зі мною ти, Ісусе, і говориш мені: «Якщо мене переслідували, переслідуватимуть і вас». (Ів. 15, 20)

Він поглянув ще раз на своє село, на стареньку дерев'яну церковцю, перехрестився, і, з гіркотою в серці, обтирав сльози, які горохом котились по його обличчю.

ДРУГ... ХТО ВІН?

Ігор САВ'ЯК

Друг. Дуже знайоме і зрозуміле кожному з нас слово. У кожного є друзі. Також у нас багато знайомих, з котрими ми зустрічаємось, часто розмовляємо, ділимось своїми секретами, про те, що відбулося в нашому житті. Часто буває так, що коли тобі потрібна допомога, той, на кого ти розраховуєш, той, хто завжди був близько, залишає тебе з твоїми проблемами. А той, на кого ти зовсім не розраховував, стає для тебе опорою.

Зараз я хочу помислити і зрозуміти, хто він — ДРУГ. Друг — означає такий же, другий ти. Один мудрець сказав, що друг — це одна душа на двох. Значить друг — це той, кого ти добре знаєш і він добре знає тебе, і, можна сказати, що погляди на життя у вас схожі, оскільки це — другий ти.

Якщо ми переглянемо Святе Письмо, в Старому Завіті є одна історія дружби. Це історія дружби Давида і Йонатана. Все починається з того, що Давида привели до царя Саула після того, як він переміг Голіафа (I Сам. 18, 1). Коли його розмова з царем закінчилась, «серце Йонатана прихилилось до Давидового серця, і Йонатан полюбив його, як свою душу». Про що була розмова? Що побачив Йонатан в Давиді, і чому він подружився з ним? І зразу він приймає рішення, яке більше не описане в Біблії — він заключив з Давидом завіт дружби, він вирішив посвятити себе йому (I Сам. 18, 3).

Давид приймає його завіт. Але ніколи не написано про любов між Давидом і Йонатаном. Однак він погоджувався з усім, що робив Йонатан. В стиху 14 тієї ж глави є такі слова: «До чого б Давид не брався, все йому щастило, й Господь був з ним». І коли Саул зненавидів Давида і хотів його вбити, Йонатан «говорив добре про Давида Саулу». І події відбуваються так, що Йонатан іде проти батька свого і Саул навіть кинув спис в свого сина і міг (а може бути і хотів) його вбити.

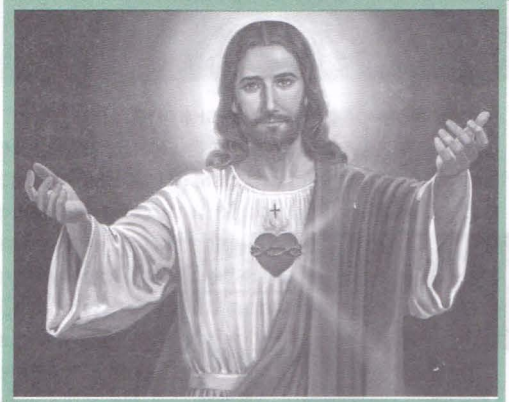

■ *Не бійся, Я з Тобою!*

Йонатан підтримував Давида навіть під загрозою для свого власного життя. І Він іде далі. В стихах 16, 17 двадцятої глави Йонатан «заключає завіт з домом Давида із любов'ю до нього». А вже у 23 главі у 18 стиху сказано: «І вони обидва склали умову перед Богом». Події складаються для Давида не в найкращий спосіб. Саул шукає його, хоче вбити. Давид утікає, ховається в печерах та в лісі. І побачивсь з Йонатаном, він плаче, тому що тільки йому він може відкрити свої переживання і тільки з ним він може бути самим собою. Почалась війна з филистимлянами і на полі битви гине Йонатан, а Саул закінчує життя самогубством, кинувшись на свій меч. Давид, коли дізнався про це, написав сумну пісню і в ній є такі слова: «Тужу за тобою, мій брате Йонатане! Ти був для мене такий милий! Твоя любов була мені дорожча, ніж любов жіноча» (II Сам. 1, 26).

Які слова! На цьому історія не закінчується. Давид залишається вірний завіту і піклується про сина Йонатана — Мерібаала, котрий був кривий на обидві ноги (II Сам. 9).

Для мене, ця історія є прикладом стосунків між друзями, коли один готовий пожертвувати себе, душу і життя за іншого, готовий виправдати його перед іншими, коли довкола лише закиди, готовий підтримати, допомогти, послужити в будь-який час — вдень чи вночі. Про це говорить Ісус: «Ніхто неспроможен любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів життя віддає» (Ів 15,13). Та чому такі відносини між братами і сестрами в церкві? Звідки стільки негативу та нерозуміння одне до одного?

В мене є ще одне запитання: як ставитися до людини, якщо вона мислить не так, як ти, або зовсім не розділяє твоєї думки? Чи є цей чоловік другом для тебе?

Хочу навести приклад: Ісус назвав своїх учнів своїми друзями (Ів. 15, 15). Але при цьому Він знав, що в Гефсиманії Петро, не розуміючи, що відбувається, кинувся на слугу з мечем, а потім відрікається від Ісуса тричі, і всі учні розбігаються. Юда продає Його на розп'яття. Проте, Ісус особливе слово промовляє до Юди в Гетсиманському саду: «Друже, для чого ти прийшов?» Чому Він так сказав? Я вірю Біблії і думаю, що Ісус не лукавив, називаючи Юду другом. Він дійсно вважав його таким. Так, як же бути? Як повести себе з братом, сестрою, твоїм ближнім в Христі, котрий впав у блуд, почав грішити, пішов не туди? Потрібно його залишити, відректися від нього, не спілкуватись? Я знаю, що йому потрібно допомогти, підтримати, спрямувати на дорогу буття, але яке ставлення В ТВОЄМУ СЕРЦІ буде до брата?

Я знаю, що потрібно навчитися сприймати людину такою, якою вона є. Нехай Господь подасть нам мудрість і любов, щоби Його ставлення до нас стало відблиском нашого ставлення до людей. А може це і є відповідь на моє запитання «Хто твій друг»? Це той, хто любить тебе завжди, і в щасливі дні, коли ти на висоті, коли ти переможець, і коли ти впав і маєш не вельми привабливий вигляд. Ставлення твого друга до тебе не залежить від твоїх перемог чи поразок.

Друг залишається з тобою в будь-якій ситуації. Бажаю усім, щоби в житті кожного був хоч один вірний і справжній друг. А якщо немає у нас друзів, ми завжди можемо покладатися на справжнього друга усіх — Ісуса, який сказав: «Не бійся, бо я з тобою! Не тривожся, бо я — Бог твій! Я додам тобі сили, я тобі допоможу, підтримаю тебе переможною правицею моєю» (Іс. 41, 10).

КРОСВОРД «ВЕЛИКОДНІЙ»

Склала Леся ШТИКАЛО,
м. Львів

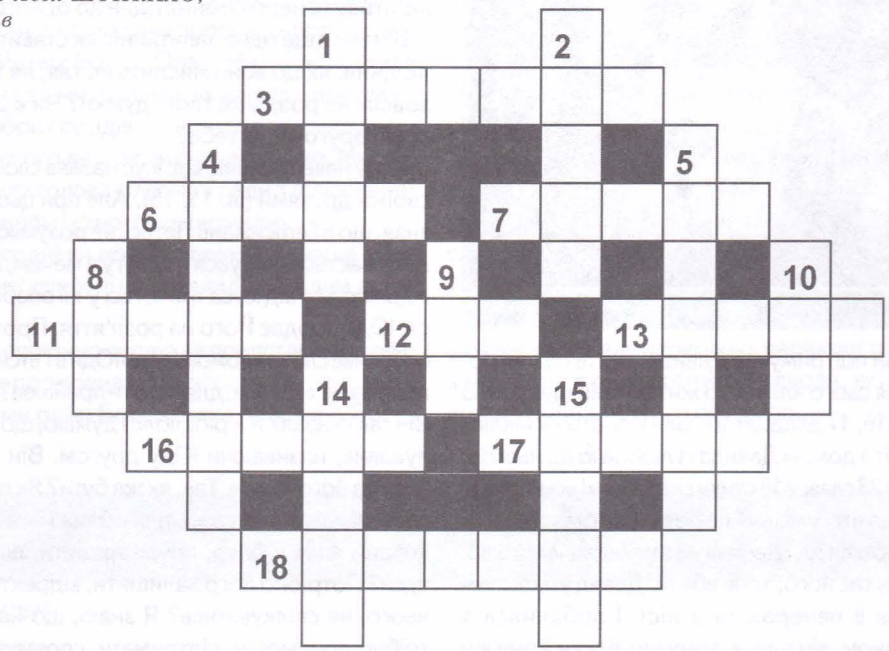

(Три крапки замініть словом зі Святого Письма, вірша о. Василя Мендруня, ЧСВВ, великодніх пісень)

По горизонталі: 3. Якже минула субота, Марія Магдалина, Марія, мати Якова, та ... купили пахощів, щоб піти та намастити Його. 6. Після того ... Ариматейський, що був учнем Ісусовим, — але потайки, страхався бо юдеїв, — удався до Пилата з проханням, щоби забрати тіло Ісуса. 7. Ученики мир співають, ... і смуток забувають, Слово Боже всім голосять і спасення їм приносять, а спасення йде з небес: Христос Воскрес! 11. Та первосвященики й старші намовили ..., просити за Варавву, а Ісуса — видати на смерть. 12. І врадувались учні, побачивши Господа. І ще раз Ісус їм каже: «... вам!» Як мене послав Отець, так я посилаю вас. 13. Та був ... не пошитий, лише весь від верху тканий. 16. Тоді ... заговорив до жінок, кажучи: «Не бійтесь: знаю бо, що ви шукаєте Ісуса розіп'ятого». 17. ... нам з любові дав усім, дарує всю провину. І ми друг друга обіймім, любім свою родину. 18. Чудо, чудо всіх чудес, істинно ... воскрес!

По вертикалі: 1. А був і ..., за що його засуджено, написаний: «Цар Юдейський». 2. Ще ... німує, ще стелиться тьма, сторожа дрімає, печера німа. Марія — в чеканні, не йде сон до віч, минає в безсонні уже друга ніч. 4. Йосиф узяв тіло, загорнув його в чисте ... й поклав у своїй новій гробниці, що її висік у скелі. 5. ... з неба ся являє, Пасха красна днесь витає. 8. Жінки до гробу ввійшли, де лежав безсмертний ..., Його в гробі не знайшли, тільки ризи і сударь. 9. А сотник і ті, що стерегли з ним Ісуса, бачивши землетрус і те, що сталося, вельми налякалися і мовили: «Це справді був ... Божий!». 10. І відказав Тома, мовивши до Нього: «Господь мій і ... мій!». 14. Однак, ..., встав, побіг до гробниці й, нахилившись, побачив лиш пов'язки. І повернувся до себе (додому), дивуючися тому, що сталося. 15. О Ісусе, Ти з любові тут між нами позістав, за помешкання для Себе Ти ... убогий взяв.

ПРИВІТ, ЛЮБИЙ ДРУЖЕ!

Ти мене ще не знаєш, але незабаром ми познайомимося, і, сподіваюся, я тобі сподобаюся. Ти, мабуть, вже достатньо дорослий і знаєш, хто такі Бог, Марія, Ісус, а також святі та ангели. Можливо, тобі вже розповіли, що Діда Мороза і св. Миколая не існує. Спочатку, напевно, ти засмутився і не хотів вірити у це. Частково ти мав рацію. Бо, не знаю, як там Дід Мороз, але св. Миколай справді існує. Невдовзі ти сам у цьому переконаєшся. Сьогодні надворі квітень, а рівно через місяць почне працювати Небесна Канцелярія св. Миколая. Навіщо, запитаєш ти, святому ця Канцелярія? Я тобі відповім!

Ти вже знаєш історію життя Миколая, і те, що він приносить подарунки лише чемним дітям. Дітям, які не лише люблять своїх батьків і добре вчаться, а й чинять добро, виконують Заповіді Божі і читають Його науку. Щоб краще простежити за тим, наскільки добре ти знаєш про Бога і любиш Його, Миколай вирішив щомісяця давати тобі кілька завдань. Якщо хочеш отримати особливий подарунок від св. Миколая, тоді ретельно виконуй його завдання і відсилай їх у Небесну Канцелярію. Крім того, ти зможеш надсилати йому разом із відповідями листи з запитаннями і розповідями про себе. Так не лише ти знатимеш про святого, але і він краще пізнає тебе.

Ти завжди писав листи із проханнями про подарунки, але не завжди отримував те, про що просив. Я не обіцяю тобі, що тепер усі твої прохання будуть виконані, але ти можеш зробити так, щоб заслужити особливий подарунок від нашого святого. Пам'ятай про те, що він сидить високо у небі і разом із Ісусом та щохвилини спостерігає за тобою. Тому від сьогодні роби лише добрі вчинки, бо, можливо, саме цієї миті вирішуватиметься доля твого дарунка.

Будь чемним!

До наступних зустрічей, любий друже!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Леонід ГЛІБОВ

Христос воскрес! Радійте, діти:
Біжіть у поле, у садок,
Збирайте зіллячко і квіти,
Кладіть на Божий хрест вінок!
Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.
На вас погляне Божа Мати,
Радіючи, з святих небес.
Збирайтесь, діти, нум співати:
Христос воскрес! Христос воскрес!

СТЕПАНКОВА ПРИГОДА
(ВЕЛИКОДНЄ ОПОВІДАННЯ)

Галя ВОЛОШКА

Великдень.

Святковий сніданок скінчився.

Батько з матір'ю вийшли на двір, а Степанко метнувся до комори. Він ще звечора приготовив собі кошичка, щоб нині ранком скласти у нього свячене й віднести за річку — стрільцям. Йому дуже кортить побачити стрільчика Максима, з яким заприязнився під час їхнього постою в селі. Степанко чув від батька, що Максим уже хорунжий і знаходиться теж за річкою.

Степанко хутенько кладе у кошик невеличку, спечену саме для нього, свячену паску, кільце ковбаси, шмат шинки, а наверх — свячені крашанки та писанки.

— Здається, все, — сказав до себе і, щось згадавши, додав, — ага, ще хрону й солі треба.

Накрив кошичка вишитим рушничком і непомітно вийшов з хати. Про свій намір хлопець нікому з рідних не казав, бо не пустили б.

Степанко пішов не вулицею, а городами. Так було безпечніше. Вийшов на леваду. По стежці-змійці, що звивалась між травою, хлопець прямував до річки.

Як хороше було сьогодні на дворі! Високо в небі повис жайворонок, перед очима пурхали різнобарвні квіти — це метелики, у траві настроював свою скрипку коник-стрибунець. Сонце, мов мати дитину, пестило теплим промінням усю природу. Великодній дух витав скрізь і усюди.

Але спокійно й святково лиш на перший погляд. До Степанка долітають окремі постріли. У війні це лиш затишшя перед бурею. Ох, ці кляті вороги!.. Як Степанко ненавидить їх... Це через них тепер, коли всі святкують, стрільці мусять сидіти в окопах без свяченого. І стрільчик Максим теж, мабуть, мріє про паску й писанки...

«Нічого, — заспокоює його подумки Степанко, — аби човен був на місці, то й ти скуштуєш свяченого».

Обминувши кислаті верби, хлопець став обережно спускатись до річки. Відкинув гілляччя: човен був цілий. Степанко підтягнув його до води. За хвилю стрибнув у човен і весло сплеснуло по воді. Трохи пропливши, хлопець побачив на березі двох військових.

— Стій, шпигуне, стій! — кричав один.

Степанко здригнувся, але не злякався. До берега, де були стрільці, недалеко, а до ворогів ще ближче. Степанко наліг на весла.

Стій, стрілятиму! — гукнув другий і почувся постріл.

Куля свиснула над Степанковою головою.

«Господи, поможи», — благав подумки хлопчина і гріб, що є сили.

Раптом кілька куль прошили човен. Вода стала затікати досередини. Човен потягнуло на дно... Та до берега було недалеко...

Стрільці теж почали стріляти. На протилежному березі затихло.

Човен затопило зовсім і Степанко кинувся уплав. Плисти було важко: в одній руці тримав кошичка зі свяченим, а другою гріб. Намокла одежа зробилась важкою і тягнула донизу. Врешті Степанко намацав ногами землю, але від надмірно втраченої сили, йому потемніло в очах.

■ *Степанко кладе у кошичок паску, спечену для нього...*

Він відчув, що тоне...

Вмить чиїсь дужі руки підхопили його й витягли на берег.

Згодом хлопець опритомнів і відкрив очі. Перед ним сидів стрільчик Максим і ласкаво усміхався до нього.

— Ти нігде не ранений? — запитав він і додав, — сміливий ти козарлюга...

Степанко зашарівся й випалив:

— Христос воскрес!

— Воістину воскрес! — відповів Максим та інші присутні стрільці.

— От нині Пасха, а ми й свяченого не куштували, — мовив з гіркотою чорнявий стрілець.

— Так, так, — підтвердив інший.

Степанко схопив свого кошичка і поставив перед стрільцями.

— Я тут... тут... вам приніс... — сказав, затинаючись, і зняв рушничка.

В стрільців забриніли сльози на очах. Цей хлопчина ризикував життям, аби занести їм свяченого, аби не вмерла традиція, аби вони відчули свято...

■ *— Христос Воскрес!..*
— Воістину Воскрес!..

— Спасибі, друже! — промовив Максим і поцілував Степанка.

Інші стрільці міцно стискали йому руку.

Відтак всі пригощались свяченим: куштували жовтенької паски, якої по невеличкому кусочку, зате вистачило всім стрільцям, цокались писанками.

Скрізь неслося:

— Христос Воскрес!..

— Воістину воскрес!..

Додому повернувся Степанко лише після великого бою, в якім перемогли стрільці. Піднесене на духові військо завдало багато втрат ворогові й нагнало його далеко, далеко... А дух їм підніс Степанко зі своїм маленьким кошичком...

ЗЛО І БОЖА ВСЕМОГУТНІСТЬ

Тарас МАРЧУК (14 років)
м. Червоноград

Комуністична влада від самого початку свого існування зарекомендувала себе з поганої сторони: Жовтнева революція, розстріл царської сім'ї, Крути... Але це лише найгучніші трагедії.

Період з 1917 по 1991 р. виявився одним із найважчих в історії УГКЦ. Комуністичний режим усіляко гнобив, катував наш український народ. Церкви — валили, хрести — палили, монастирі перетворювали в лікарні, підприємства, склади та, чи не найгірше, коли їх закривали та перетворювали у тюрми, ресторани, різні будинки розпусти. Божий дім перетворювали у дім сатани.

Священиків переслідували, катували, садили за ґрати, відсилали на заслання, вбивали. Але таке жорстоке поводження Слуг Божих не лякало. Хоч і підпільно, але отці правили служби, хрестили дітей, давали Святе Причастя. Та нерідко за це були переслідувані. Вірним і прочанам теж несолодко жилося. Їм заборонялося вірити в Бога, переховувати священиків та вести своє релігійне християнське життя. Так сталося, що влада дозволяла, щоб де-не-де ще існували православні храми, які не були знищені війною. Хоч і православним жилося несолодко, та Греко-Католицька Церква взагалі не визнавалась і була суворо заборонена.

Ця нестримна комуністична хвиля зла не оминула і мого міста. Православний храм св. Володимира у Кристинополі (Червонограді) був перетворений на склад меблів. Церкву всіляко нищили, навіть довели до такого стану, що на даху одного з куполів виросла береза. Не кращої долі зазнав і храм св. Великомученика Юрія оо. Василіян. Його спочатку закрили, а пізніше перетворили у музей релігії та атеїзму. Усі стіни храму оббили, щоб не було ніякого малюнка, який би нагадував про християн. І змонтували підвісну стелю. А напередодні запланованого приїзду у Червоноград Хрущова — державного керівника СРСР (який не відбувся) — КП Червонограда отримала вказівку зняти хрест з центральної бані храму св. Юрія, який належав Отцям Василіянам, адже неподалік була школа і мав прибути «владика» СРСР. Виконавцем тієї брутальної справи настановили директора СЗШ № 1, яка була розташована у замку Потоцького за 300 м від храму. Усе, як

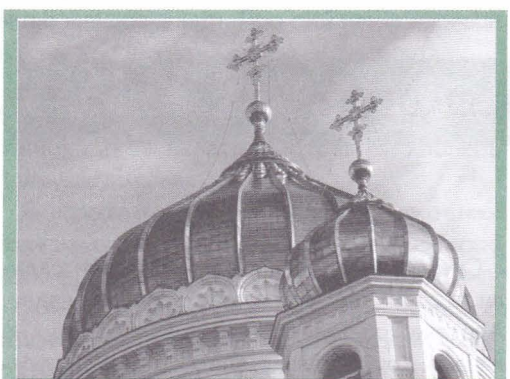

Центральний купол храму

Господь справедливий Суддя

годилося, почали виконувати. Привезли крана, по ньому до хреста виліз студент, закинув стальний торс і бульдозерист натиснув на газ, зваливши хреста.

Але Господь за добро нагороджує, а за зло карає. Так все і сталося. Менше ніж за рік директор СЗШ № 1 за невідомих причин застрелився. Студенту в шахті повністю відірвало руку, а бульдозерист менш ніж за пів року поховав усю свою сім'ю.

Отже, як бачимо, такий безглуздий і безбожний вчинок не залишився непоміченим Богом. Це лише одна з тисяч таких історій. Протягом майже століття люди вмирали за святу віру в Бога, а комуністична влада здавалася непохитною. Але все, що має початок, а тим більше несподіваний, — має і несподіваний кінець. Здавалося, міцна і непохитна держава, яка проіснує до скону віків, раптом у 1990 почала розвалюватись і в 1991 р. Україна, окроплена кров'ю мучеників за святу УГКЦ, постала з руїн і отримала своє багатостраждальне щастя.

Відповіді на чайнворд «ПІСТ»,
вміщений в «МІСІОНАРІ» за березень 2007 р.:

П. 1.Гнів. 2.Вечір. 3.Рушник. 4.Крик. 5.Киринейчик. 6.Кишакевич. 7.Чоло. 8.Образ. 9.Золотоуст. 10.Терен.
І. 1.Жереб. 2.Богдан. 3.Нікодим. 4.Меч. 5.Чоловік.
С. 1.Вероніка. 2.Августин. 3.Небо. 4.Одяг. 5.Гріх. 6.Христос. 7.Син. 8.Народ.
Т. 1.Жовч. 2.Череп. 3.Пилат. 4.Телевізор. 5.Риба. 6.Акафіст. 7.Тіло.

КРИСТИНОПІЛЬСЬКА МАРІЯ

Микола ПІДЧЕХА

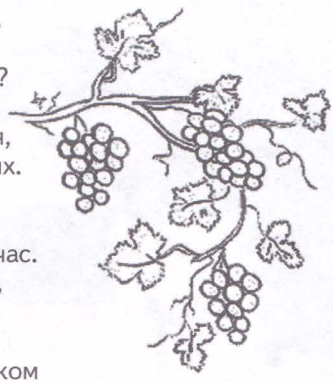

Що за дивне світло в очі б'є,
Чи не наша Божа Мати
з хмар проміння ласк роздає?
Так, то Марія,
наша Кристинопільська Лелія,
Стоїть в шатах, ризах запашних.
Її слухають отці і ченці.
А ми ставаймо: щиро, враз
І нашу Марію величаймо цілий час.
А Марія наші молитви почує,
Приголубить і поцілує.
Марія на нас споглядає,
Із своїм маленьким сином Ісусиком
нас благословляє,
Прибігайте ви до неї,
І низесенько поклоніться,
Кристинопільській Марії-Лелії
З вірою помоліться.

ЩИРА СПОВІДЬ

Люба ЛУЧКО

Любити треба Бога.
Любити можна Бога.
Любов лиш є до Бога,
Це сповідь, це причастя,

Це серця стукіт є.
Бо кожну мить й хвилину,
Ми Богу віддаєм.
Піди, піди до церкви.

Піди і помолися.
Очисти свою душу,
А також причастися.
Ти тіло й кров Ісуса прийми у свою душу.

Щоб зло було велике, чи зло було мале,
Воно покине душу і зразу ж утече.
І станеш ти такою, як наша Матір Божа.
І лагідна й привітна, немов весняна квітка.
І ніжна, мов ті роси, що розправляють коси.
І ніжна, мов той вітер, що колихає віти.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Ігор КІСТЕЧОК

Боже мій... Боже мій чому мене покинув? В твої руки віддаю Духа мого

І віддавши Духа помер Христос

Пилат: «Що вже помер? Гм... Так швидко? Так, так заберіть Його тіло».
Йосиф: «Чи можна забрати тіло Ісуса Назарянина»

Тоді роздерлася занавіска в храмі, мертві повставали; гори розійшлися

Гріб же закрили великим каменем

Тоді знявши з хреста, поховали Ісуса у гробниці Йосифа Ариматейського. Не було сліду життя на обличчі Христа

Але, як казав сам Христос, воскрес по трьох днях...

Коли мироносиці прийшли намастити тіло Ісуса, то побачили Ангела: ***«Кого хочете знайти? Ісус Воскрес ідіть і скажіть його учням»***

Сотник: *«Цей, цей, І-І-Ісус воскрес, його не-не-ма»*

мироносиці: *«Слухайте, Учитель воскрес!»*

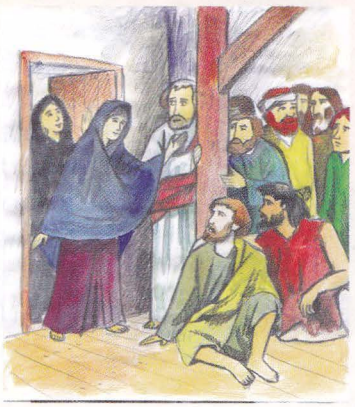

Тома: *«Поки не побачу і не торкнусь, не повірю»*

Христос: «Не бійтесь, це – Я. Я був мертвий і воскрес щоб спасти всіх.»

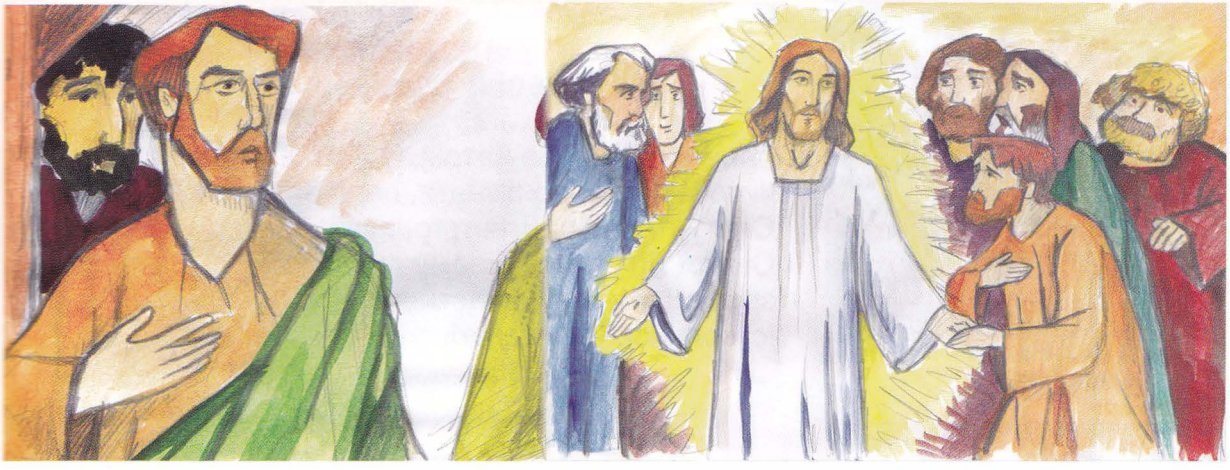

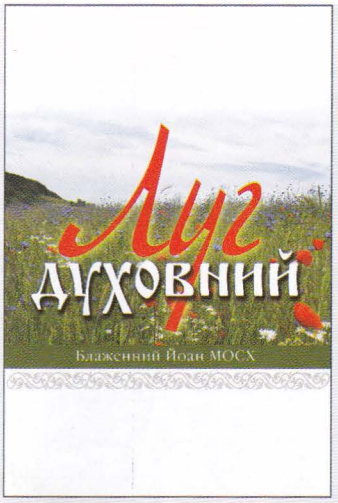

Блаженний Йоан Мосх
Луг духовний
Львів. Місіонер, 2007

Знаменитий твір Йоана Мосха, крім глибокого повчального, має велике історичне і догматичне значення. Читаючи «Луг духовний», ми чітко уявляємо собі Палестину та інші країни кінця VI – початку VII століття. Водночас ця книга служить виразним свідоцтвом непохитної віри, зберігання обрядів глибокої християнської давнини, духовної боротьби з гріхом і величі древніх подвижників.
Повна достовірність оповідань з «Лугу духовного» не підлягає жодним сумнівам, є свідченням очевидців високої чесноти і щирої правдивости.

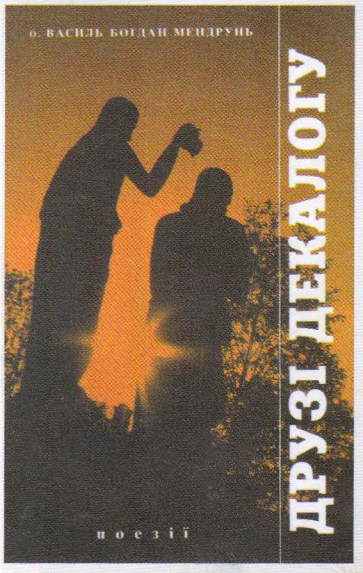

о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
Друзі декалогу
Львів. Місіонер, 2007

Нова збірка поезій о. Василя Богдана Мендруня, ЧСВВ, тематично розмаїта і поліфонічна. Вона складається з десяти розділів, в яких автор торкається різних аспектів релігійного і світського життя.
Дуже цікавими є ті розділи в яких поет розкриває нові можливості українського слова у таких формах, як акро і телестих, паліндром, гумористичні паралелізми.

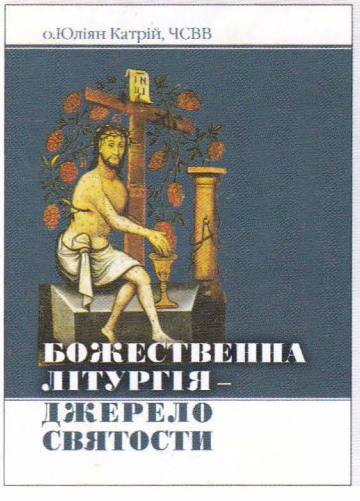

о. Юліян Катрій, ЧСВВ
Божественна Літургія — джерело святости
Львів. Місіонер, 2007

Книга о. Юліяна Катрія, ЧСВВ, допоможе читачеві істинно пізнати, полюбити та цінувати Святу Літургію. Для того, щоб збагнути значення Святої Літургії у нашому духовному житті, слід зрозуміти кожну її частину в богословському та історичному контексті.